NĂM THỨ NĂM SỐ 1273 — MỖI SỐ 0$06 — THỨ TƯ 29 AOUT 1934

Đuốc nhà nam

Chủ-nhiệm : NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO-QUÁN VÀ TÒA SOẠN
72 Rue Lagrandière — Dây thép nói số 6.96

Quản-lý : NGUYỄN-VĂN-SÂM

LEGAL ... Nº 4757

GIÁ BÁO
MỘT NĂM ... 13$00
SÁU THÁNG ... 7 00
BA THÁNG ... 3 50
MỖI THÁNG ... 1 20
MỖI SỐ ... 0 06

MỘT CHÚT ÍT KINH-TẾ-HỌC

NAM-PHÁP MẬU-DỊCH

Sống đầy, nước phải tràng. Dân đông, nhơn chủng phải di-cư.

Sự di-cư hoặc có tánh cách êm-đềm, hoặc có tánh cách bạo-động.

Êm đềm hay bạo-động, đều là do theo chủ-nghĩa đế-quốc. Mà chủ nghĩa đế quốc nguồn gốc ở hai luật tự nhiên, không theo không đặng.

Luật *quân bình* (loi d'equilibre) bắt nước dư phải chảy về chỗ trũng, dân đầy phải xô đẩy tới đất mới.

Luật *thiên diễn* (concurrence vitale) muốn giống cạnh tranh, mạnh thắng, yếu diệt.

Đời thượng cổ người La-Mã xưng hùng xưng bá ở Bắc-Phi và Nam-Âu. Đời Trung - cổ, giống Mông chủng tràn xuống Nam-Á chiếm đoạt cả giang san của Trung quốc và Ấn-độ. Thế kỷ 15, 16, 17 dân Bồ đào Nha, I pha Nho, Anh cát Lợi, tung hoành khắp Tân thế giới. Thế kỷ 18, 19, 20 dân Anh, Pháp, Nga, Bỉ, Ý, Đức đem hùng binh mãnh tướng đi chinh phục gần hết hoàn-cầu. Hiện tại, giống Phù-tang sang « bảo hộ » Mãn-châu rồi nay mai bảo hộ tới Mông cổ, Bắc bình và có lẽ... một vài xứ nào đó nữa. Họ tung hoành dọc ngang như vậy là phải theo hai đại luật thiên diễn và quân bình. Ai trách họ thị quyền để bà hiếp dân yếu là kẻ ngu-si ; ai khen họ đi chiếm cứ nước người vì nhơn đạo, vì thần công bằng, vì lòng bác ái là kẻ lại ngu si thập bội — hay là anh diều đời đại tài.

Vậy đi lấy thuộc địa là một hiện tượng tự nhiên.

Sau một cuộc xung đột, vấn dài tùy theo sức chống cự của dân bổn thổ, tới thời kỳ khai hoá. Trong thời kỳ khai hoá, thuộc địa là một bạn hàng rất tốt của «Mẫu-quốc» vì khai khẩn đất cát, phá núi, mở đường, đào sông, khai mỏ, phải có khí cụ máy móc. Lẽ tất nhiên những máy móc khí cụ ấy mua ở các xưởng bên « Mẫu-quốc ». Vì giáo hoá lần lần dân thuộc địa nhiễm những tập quán mới có những sự nhu yếu mới hoặc về phương diện vật chất hoặc về phương diện tinh thần : lương thực y phục, thuốc men, sách vở, cách giải trí, cách tiêu khiển. Đồ ăn, đồ mặc, đồ học, đồ chơi, lẽ tất nhiên cũng mua ở «Mẫu-quốc».

Mẫu-quốc, có quyền thống-trị, nên thường dựng lên chung-quanh biên-thùy của thuộc-địa một cái vạn-lý trường-thành về quan-thuế, đặng cho đồ hàng-hóa của người giá cao khó tranh-cạnh với đồ hàng-hóa của mình, đặng mình làm chúa-tể trong các thị-trường thuộc-địa, một mình một chợ, bán giá bao nhiêu, ai chả phải mua. Những tỉnh *Birmingham Glasgow, Sheffield* là những xưởng chế-tạo ra những cơ-khí ; những tỉnh *Manchester, Leeds, Bradford* là những xưởng chế tạo ra những các thứ vải, lụa, nỉ ; những tỉnh ấy được phát-đạt, thạnh - vượng, thiệt một phần lớn nhờ các thuộc-địa *Indes, Colonie du Cap, Australie, Canada*.

Thời-kỳ thiện-giao như vậy, không thể có đời đời muôn kiếp.

Rồi sao cũng phải qua một thời kỳ cạnh-tranh.

Bán nguyên - liệu cho mẫu-quốc một giá quá hạ ; mua đồ chế-tạo của mẫu - quốc một giá quá cao ; mua mắc, bán rẻ, cái di-tài theo đám di-cư sang kinh dinh ở thuộc-địa chịu dâu nổi cái cảnh thiệt thòi ấy được ? Bọn tài-chủ ở thuộc-địa phải tìm phương-kế phá đổ cái trường thành quan-thuế để mua ở các nước lân-cận được rẻ hơn, để bán cho các nước lân - cận được mắc hơn. Bọn tài-chủ phải tìm phương kế lập ngay ở thuộc-địa những xưởng chế-tạo khí-cụ để khỏi mua của người, để dùng được những nguyên - liệu của mình sanh-sản ra, để cùng trường ở xung-quanh. Sự cạnh tranh ấy có nhiều khi rất kịch liệt.

Một vài tỉ dụ ? Hiện tại, *Bombay* là một cừu-địch của *Manchester* về nghề dệt cửi ; xứ *Tunésie* đang xô các thứ rượu nho của nước Pháp ra khỏi miền *Bắc-Phi* ; mía của hải đảo *Cuba* đã gây lên một mối lo cho các nhà trồng tỉa của *Huê kỳ* ; gạo của *Đông-dương* cũng hình như đã gợi ra một dư luận bất bình trong đám nông-gia ở nước *Pháp*.

Mà cái kết cục của thời - kỳ cạnh tranh về đường kinh tế, tất nhiên là sự phân tách giữa Mẫu Quốc và thuộc-địa.

Những thuộc địa của người Anh như *Canada, Australie, Colonie du Cap* hiện tại gần thành những nước tự-trị, mỗi năm mỗi xa mẫu-quốc, và mai sau đây thế nào cũng có độc quyền trong trường chánh trị và trường kinh - tế.

Tình hình cuộc thương mãi của Đông-dương với Pháp bây giờ đang vào thời kỳ nào ?

Chắc ai cũng còn nhớ hồi năm 1928, ông Kircher có đặt ra một chương trình quan thuế riêng rất gắt gao với hàng hoá của người Tàu, người Nhựt để bảo hộ sự mậu dịch của Pháp-Quốc. Cái chương trình quan thuế ấy được hai phòng thương mãi Saigon và Hảiphòng chuẩn y năm 1929 bắt đầu đem ra thi hành. Rồi tới việc ba ông Piétri, Pasquier, Diethelm định giá đồng bạc Đông-dương là 10 quan,

Tòa kiểm duyệt bỏ

Nhưng quyền-lợi của mấy nhà tư-bổn ấy không phải là quyền-lợi của phần đông người Pháp có tài-sản ở xứ nầy. Có lẽ vì cớ đó nên trong một năm nay mới thấy có một làn dư-luận của người Pháp phản-kháng đồng - bạc của ông Diethelm và chế-độ quan-thuế của ông Kircher. Lại còn có một vài nhà ngôn-luận như muốn yêu-cầu cho Đông - dương được cái quyền tự-lập lấy chế-độ quan-thuế cho mình, để hợp với cái hoàn-cảnh riêng ở góc Viễn-Đông nầy.

Ta đã bắt đầu vào thời-kỳ cạnh-tranh chăng ?

T. H. N,

KIỆN THẦY KIỆN

Thưa ông, ông có việc kiện cáo trên tòa, bất cứ ông là nguyên đơn hay bị cáo, bất cứ việc kiện thuộc về hộ hay thuộc về hình, lẽ tự nhiên ông mướn thầy kiện để bào chữa cho ông. Nếu gặp được thầy kiện là người tài cao học giỏi, ra cãi đáo lý tận tâm, thì rốt cuộc vụ kiện ăn như thua chịu, chẳng nói làm gì. Nhưng nếu rủi gặp thầy kiện tài dở cãi dở, mà ông thua kiện hay là bị án, thì ông tính sao ?

*Cũng như bàn tay có ngón dài ngón cụt thầy kiện cũng có người hay kẻ dở, không khác gì trong mỗi chức nghiệp nào : mà thiệt cũng có lắm vụ kiện thua thất là bị **thầy kiện cãi dở. Nghĩa là cãi không có tài, không tận tình, không đáo lý** chưa bày tỏ được hết những chỗ oan khúc và luật lệ ra, làm cho thân chủ thất kiện không đáng.*

Hỏi câu hỏi trên kia, chắc ai cũng trả lời :

— Rủi gặp như thế thì chỉ có nước cắn răng bóp bụng mà chịu chớ biết làm gì ai được bây giờ ?

Phải, ở xứ mình và xứ nào khác bị thầy kiện dở mà thất kiện hay mang án, thì chỉ có nước cắn răng bó bụng mà chịu thiệt, song ở Huê - kỳ bây giờ họ không nghe cho như vậy đâu.

Không nghe thì làm gì ?

Thưa họ xách đơn đi kiện thầy kiện.

Tòa án ở châu Illinois mới xử một vụ kiện thầy kiện dở đó.

*Nguyên có một người dân ở hạt đó có việc bị kiện tại tòa, anh ta mướn thầy kiện X. bào chữa. Sau khi tòa kêu án rồi, anh ta suy nghĩ vụ mình đáng lý không có chỗ nào thua, nhưng **bị thầy kiện cãi dở, làm anh ta thua oan, nên chi anh ta đâm đơn kiện ngay thầy kiện X. về khoản cãi dở.***

Mấy ông tòa ngồi xử bữa trước, nay có trát tòa đòi ra làm chứng.

« Chúng khẩu đồng từ, ông sư cũng chết » mấy ông tòa đều chứng rằng bữa đó thầy kiện X. cãi dở thiệt. Rồi đó tòa án Illinois tuyên á như vầy :

« Xét ra thiệt quả thầy kiện X. cãi « dở mà làm cho thân chủ bị kêu án, « nên tòa xử phải bồi thường thiệt « hại cho thân chủ nguyên - đơn số « bạc 10.000 đô-la.

Tôi tưởng vụ án nầy mới có một lần thứ nhứt ở trong thế giới. Chắc hẳn các thầy kiện khác ở Huêkỳ hay cái án nầy đều phải giựt mình hoảng vía, từ đây về sau có lãnh bào chữa anh thân chủ nào, thì rán cho hết tài kiệt sức, chớ không dám làm lôi thôi bốc mạng, thì khoản tiền công cãi đã mất không trôi, « còn phải đập tiền túi ra nữa mới khổ.

Ấy vậy mà hay ! Đời nầy người ta khéo sắp đặt ra, trong chế độ trật tự nào cũng có người nọ xem xét công việc người kia, nhờ vậy mới được văn minh tấn - hóa. Ai mướn một người làm công giúp việc, tất phải xem xét công việc người đó làm ra sao, vậy mướn một thầy kiện bào chữa vụ kiện, tức là người giúp việc cho mình, mà mình bỏ thí hay là đem hết sự tin cậy vào, không dòm ngó xem xét coi nên hư hay dở là nghĩa lý gì ?

Huống chi, ta coi ngay ở xứ ta thì biết, trong hàng thầy kiện cũng có xen vô một vài tướng bất tài vô học, lát muốn chưng bộ áo đen tay trắng, mà khi ra tòa chỉ nói được có một câu thuộc lòng, hay cũng làm bộ cãi cọ, mà chỉ xì xồ được vài tiếng rồi đứng ngay mặt ra, thiếu gì thân chủ bị hạng thầy kiện dở đó mà thua kiện oan ức. Muốn cho không có hạng nầy xen vào trong hàng những người tất phải học nhiều nói giỏi mới có thể binh vực cho người ta thì tôi nghĩ có cách như anh thân chủ và tòa án Illinois kia mới được. Họ thấy cãi dở thì tôi kiện thầy họa chăng có vậy mới biết được thầy kiện « cãi » mà thôi.

NAM CHỨC

Viên chủ - sự Bưu-điện Xuân-lộc bị bắt

Nếu cuối năm tính thử số tiền các Viên chủ-sự ở các sở Bưu-điện thâm thiếu, tưởng không phải là số ít. Hôm trước, hai viên chủ-sự ở Kompong Cham và Siemréap đã thâm một số lớn rồi. Nay tới viên chủ-sự ở Xuân lộc cũng làm thâm thiếu nữa, nhưng ông nầy có lẽ ít hơn, vì mới biết lối 200 đồng thôi.

Viên chủ-sự Bưu-điện Xuân-lộc đã bị tống giam tại quận Xuân-lộc, chờ tra xét lại ông ta thâm kết bao nhiêu đã rồi sẽ giải tòa.

Xe hơi khắp Nam-kỳ sẽ rũ nhau nghỉ hết

Mấy công ty bán dầu hiệp nhau tăng giá dầu sặn lên cao, nhà chức trách cũng không can-thiệp vào được vậy tụi các nhà tiêu thụ dầu sặn giờ còn có nước « mình lo bảo-thủ quyền-lợi cho mình » là hơn.

Hiện nay, các nhà có xe hơi ở Saigon lo thương thuyết với nhau để nghỉ cho xe chạy mấy bữa, chừng đó xe nhà, xe đưa, xe hồ-cá-xông gì đều nằm ga-ra hết thảy, và những xe đò ở lục tỉnh cũng nghỉ, chỉ có mấy chiếc xe thơ chạy thôi. Xe ấy chạy để chở thơ, chớ không chở hành khách.

Cuộc biểu tình nầy không phải để bắt buộc họ hạ giá dầu sặn, mà là cốt tỏ ý cho nhà cầm quyền biết làm tội kẻ giục lợi bất chánh kia vậy.

Nước Đức là một khám đường

Bà Lewis Sinclai vừa bị Chánh-phủ Đức trục xuất khỏi biên giới.

Bà nầy mới tới Berlin mấy ngày, để điều tra tình hình về làm sách và viết báo. Bà là vợ của nhà văn-sĩ nước Mỹ tên Sinclair và đã được phần thưởng Nobel rồi.

Chánh-phủ Đức mời bà đi là họ sợ bà viết bài công kích chế độ Đức. Bà nầy qua tới Paris, phóng sự các báo tới hỏi thăm, bà ta nói :

— « Tôi bị đuổi là người ta nghi tôi sẽ viết bài chê. Nhưng sự thiệt nước Đức bây giờ là một khám đường lớn lao hoàn bị hơn hết ở Âu-châu và thế giới ».

Tù giết tù trong khám Mytho

Hồi 6 giờ sáng ngày thứ sáu tuần rồi trong khám Mytho có xảy ra vụ án mạng : tù giết tù.

Tên tội Võ-van-Xẹo giam tại khám đó đã 3 năm nay sau nầy có tên Nguyễn-van-Thái bị giam tại đó nữa. Không hiểu hai đứa ấy thù oán nhau việc gì, nhưng người ta đoán có lẽ là vì tiền bạc ; mà sáng hôm thứ sáu, Xẹo lấy cái quẹt máy bỏ trong cái khăn nhỏ rồi đánh Thái như tử.

Lính hay vào can ra rồi chở Thái vừa tới nhà thương thì Thái vừa tắt hơi.

Khám xét ra thì Thái bị đánh nhằm lá lách.

ĐOÀN HƯỚNG-ĐẠO NHỰT TỚI SAIGON

Với một chiếc tàu buồm bằng cây dài chừng 30 thước họ thị sóng gió biển giả như không

Bữa tiệc tại dinh Lãnh-sự Nhựt

Như chúng tôi đã báo tin trong số báo trước đoàn Hướng-đạo Nhựt đã tới Saigon sáng ngày thứ bảy 25 Aout rồi.

Chiếc tàu họ tới đây tên là *Wanimaru*, một chiếc tàu « bé-ti hon », nếu đem so sánh với những tàu đậu xung quanh đó thì nó không khác chiếc xuồng nằm gần chiếc ghe lớn vậy.

Ngoài số 27 người Hướng-đạo-thủy (*Scouts Marins*), còn 6 quan cai quản đoàn nầy trước hết là Hải-quân đại-tá *Nguyễn - đạo Thái*, đoàn trưởng đoàn Hải-dương Thiếu-niên (*Commandant-Capitaine*) *M. Hara*, phó đoàn-trưởng S. Adachi ; quan cai-quản chiếc tàu T. Hatsumata ; kỹ-sư K. Tamura và người thu - xếp mọi việc trên tàu tiếng Anh kêu *Purser* và cũng là thông ngôn của đoàn là ông Y. Kobayashi.

Chiều ngày đoàn ấy tới quan Lãnh-sự Nhựt tại đây là ông Kejo có mời quan Thống-đốc Nam-kỳ báo-giới và đoàn Hướng-đạo Tây Nam đến tại công viên biệt thự của ông ở đường Lareyniere mà vui vầy với nhau một tiệc trà.

Đúng 4 giờ rưỡi ông Ito và ông Khả Hội-trưởng đoàn Hướng-đạo Nam-kỳ đứng nơi ngõ đi vô công viên mà tiếp khách.

Lần lược đoàn Hướng-đạo Nhựt Nam, Tây đến.

Đúng 5 giờ rưỡi quan Thống-đốc Pages và quan đầu phòng của ngài là ông Larrivière tới nơi rồi sau đó một chập thì ông phó xả Besnier đến.

Tất cả hướng đạo có mặt tại đây cho đến mấy viên quan Nhựt đều làm lễ tiếp rước ngài. Hải-quân Đại- tá Nguyên-dao-Thái nhơn danh đoàn Hướng - đạo Nhựt tỏ lời tiếng Nhựt cám ơn quan Thống-đốc đến dự tiệc và sau khi ông có giao một món quà đựng trong hộp cây cho quan Thống-đốc. Món quà ấy của viên Đốc-lý thành phố Đông-kinh gởi tặng quan Toàn-quyền Robin.

Khi Đại tá Nguyên - đạo - Thái nói xong thì ông Y. Kabayashi dịch lại tiếng Pháp, quan Thống đốc tiếp lấy món quà rồi tỏ lời cám ơn thay mặt cho chánh phủ cám ơn viên Đốc-lý Đông-kinh và cả thảy viên quan dưới tàu *Wanimaru*. Ông Y. Kobayashi cũng dịch lời của Thống đốc lại có các quan và đoàn hướng đạo không hiểu tiếng Pháp nghe.

Chợ chồm - hổm trước nhà thương-thí

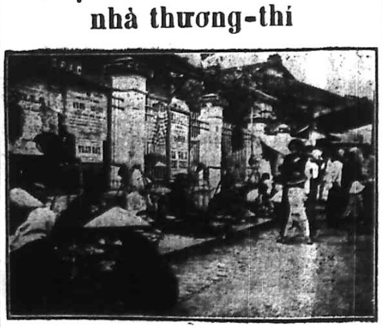

*Lấy cớ giữ phép vệ-sanh, người xướng-lập ra những xóm thanh-lâu biệt-lập và thùng chứa rác ở Địa-phương ta đây đã hạ lịnh cấm bán bông ở đường **Bonard** (gần Catinat). Bán bông trên lề đường cho là sái phép vệ-sanh, mà trước nhà thương-thí hai bên lề nhà ga Saigon, người ta cho bày đồ ăn ra bán đầy. Mỗi buổi sáng đông dão, đồ ăn ruồi đậu, kiến*

Người Đức qua làm đường xe lửa bên Tàu

Đường xe lửa Yuschan Namxương sẽ do người Đức hiệp với người Tàu mà làm

Theo báo giới ở Bá - linh nói thì có một hội Đức-Hoa gồm một hảng ở thành Dusseldorf (Đức) và nhà ngân hàng « Bank of China » có lẽ sẽ ký giao kèo với chánh-phủ Nam-kinh về việc đặt đường xe lửa từ Yuschan đến Nam-xương dài 300 cây số hay là lãnh làm khoản đường từ Nam xương đến Pinghiang.

Tất cả những vật-liệu đều do Đức bán cho.

Vô-tuyến-điện chữa được binh đau răng không ?

Đốc-tờ Cartel, ở Wilkinsbourg ở bên Nhiêu do nói quả quyết rằng những binh đau răng có thể dùng sóng vô - tuyến - điện (*ondes radiophoniques*) chữa lành được. Trong một tờ phúc bẩm gởi cho hội chuyên môn bịnh đau răng ở Veusylavaine (*Société Dentai e*), nhà bác-học ấy truyền bố rằng người ta có thể để những tấm kiến thâu và tuyền thứ sóng điện ngắn (*ondes courtes*) vào những cái răng bịnh thì bao nhiêu vi-trùng bị

PHÒNG CANH-NÔNG LÀM VIỆC

Hai vấn-đề hữu-ích cho nông-dân. Thuế công-điền và sắp hạng ruộng lại

Hạ thuế muối

Nay tôi xin thuật tiếp bài bữa qua về việc xin giảm thuế muối.

Vấn đề nầy, ông Combot kêu nài và ngỏ ý bất-bình về giá muối ; người làm muối bán cho sở thương-chánh rẻ mà thương-chánh bán ra mắc hết sức. Mua của dân thì rẻ như vậy mà mua của công-ty Cana thì mắc gấp mấy. Tại sao ?

Ông Barthe có hỏi muối ở Bac-liêu, có người lãnh độc quyền mà là ai đó ?

Ông Bình. — Chế-độ muối ở Baclieu là « chế-độ lãnh sát » (*regime forfaitaire*). Ông Trần-trinh-Trạch làm đầu những nhà sản muối ở miệt đó, rồi ông đóng thuế cho thương-chánh. Bởi vậy mấy nhà sản muối có yêu cầu gì, thì hỏi ngay ở ông Trạch chớ không phải hỏi viên chủ-sự thương chánh như buổi trước. Mà giá muối bán ra là do nhà nước định trước.

Bàn xét nầy giờ, chưa ra lẽ tại sao muối nầy ế, tại giá mắc hay là tại nạn kinh tế dân không tiền mua ?

M. HUỲNH-NGỌC-BÌNH

Ông *Dần* bèn nói rằng : Trước khi xét việc gì, phải tìm biết nguyên nhơn của nó. Các ông biết tại vì đâu mà muối bán-ế hay không ? Mấy ông Neumann, Barthe và Lagarde đồng nói tại nạn kinh tế, ông *Dần* bảo là không phải. ... ai Tàu không giao thiệp mua bán cá khô với ta nữa.

« Thiệt, công nghệ muối cá bán cho Tàu mấy năm về trước thạnh hành lắm. Mỗi năm ta xuất cảng hóa vật nầy nhiều. Nay muối mắc quá, ngang với giá lúa thì ít ai muối cá bán nữa, vì không lời. Đã vậy cá muối bán mắc thì Tàu không mua, coi ở số xuất cảng năm 1928 tới 1930 rồi so cá muối xuất cảng mấy năm trở lại gần đây thì rõ.

« Bị giá muối mắc như lúa gạo người ta không muối cá, thì muối phải ế. Tôi tưởng nhà nước nên hạ thuế muối xuống, thì ta xuất cảng cá khô ra nhiều như trước, nhà nước được món thuế nầy nhiều, có mất huê lợi đâu ».

Hội đồng tán thành ý kiến của ông Trần-văn-Dần và nhứt định kêu nài.

⁂

Trả thuế công điền theo giá lúa bây giờ

Ông Dần có viết thơ cho ông nghị trưởng phòng canh nông kêu nài về thuế công điền. Thơ ấy, ông nghị trưởng đem ra đọc luôn bức thơ của phòng Canh nông gởi cho quan thống đốc.

Bây giờ ông Dần đứng lên cắt nghĩa vì sao xin giảm thuế công-điền như vầy :

« Mấy năm nay giá lúa rẻ quá mà thuế công điền vẫn không hạ. Hạt Gòcông, ông chủ tỉnh đã hạ thuế công - điền mong rằng mấy ông chủ - tỉnh ở mấy hạt khác thi hành như vậy.

« Từ 1930 trở về trước, giá lúa còn từ 1p. tới 1p.50, nên một lối ba hay là bốn trăm đồng. Như vậy còn lời được. Chớ giờ mỗi giá lúa bán có 0p.30, thì trả thuế làm sao được.

« Cứ do theo mạng - lịnh 1925 thì người mướn ruộng công-điền xin bớt được, tùy theo mùa màng thất nhiều hay ít. Những người trả thuế trễ thì xin bớt, hay là xin hủy món thuế ấy đi cũng được. »

SẮP HẠNG RUỘNG SADEC HAY LÀ GIẢM THUẾ ĐIỀN ?

Bây giờ ông Combot xin duyệt định giao kèo đấu giá công-điền, nhưng ông Dần nói còn ai đấu giá đấu nữa mà làm giao - kèo. Ông Neumann lại nói trước kia thuế công-điền theo ngân bản-vị, nay thì là kim-bản-vị, trách gì trả thuế không được.

Ông Dần nói rằng ruộng trước cho mướn 1.000$ thì giờ chỉ còn 100$. Nhưng xin cho trả thuế bằng giá lúa, nghĩa là định cho mướn bao nhiêu giạ, rồi tùy theo giá lúa mà nạp.

Sắp hạng ruộng, mà chỉ riêng cho hạt Sadec thì chẳng là bất công lắm chăng ? Quan Thống-đốc có trả lời về vấn-đề nầy, mà ông Đốc-phủ Bảy (Hội-đồng quản hạt) lúc chưa tư chức hội đồng canh nông, đã có kêu nài giữa Hội-đồng quản hạt rồi.

Phòng canh nông muốn xin hạ thuế điền thôi. Ông nghị *Tô* nói rằng cách đây một năm phòng canh nông xin sửa thuế điền lại theo hạng, nhưng nay mùa màng thất bát, lúa hạ giá rẻ quá, thuế đóng sao kham. Ông Tô bèn xin xóa thuế, chờ ngày thạnh vượng sẽ đóng thuế là phương - pháp diệu hơn hết.

Tất cả nghị viên tây nam đồng nói : Phải, chờ ngày thạnh vượng lại sẽ đóng thuế.

Ông Hòa. Lúc tôi còn ở trong làng, biết việc sắp hạng ruộng giao cho một ban ủy-viên, mà ban ấy về phần chủ tỉnh cầm đầu.

« Như trong làng tôi chủ tỉnh tới nhà việc bảo hương-chức đem địa bộ ra coi, lật từng trương coi, rồi xách viết chì ghi *sở nầy hạng nhứt sở nầy lên hạng nhứt*. Cứ vậy, cây viết chì gạch mãi lên hạng nhứt, kêu nài gì cũng không được, như thế là bất công lắm. »

Hai ông Chêne và Neumann thở ra rằng :

— *Vậy là quá rồi ! Cách làm việc kỳ quá.*

Ông Hòa. — Tại xứ nầy, ruộng nhứt bị thuế từ 50 tới 40 %, huê lợi, thì còn gì cho chủ điền. Rủi như ruộng hạng dưới bị gạch lên hạng trên như thế thì chịu sao nổi, nên sắp hạng ruộng lại là phải.

(Coi qua trương 8)

Cuộc cúng cô hồn ở hãng thuốc Cofat

Chiều thứ bảy rồi người giúp việc cho hãng thuốc Cofat, phần đông đàn bà có hiệp nhau làm lễ rất lớn để cúng cô hồn rằm tháng bảy.

Bữa ấy có mặt ông và bà Boy-Landry cùng các người giúp việc Pháp nữa. Xung quanh ba cái bàn dài để heo quay bánh hỏi, gần mấy trăm cô gái ăn mặc sạch sẽ đứng khít với nhau và lặng lẽ tỏ ra họ thành tâm cúng kiến lắm.

Buổi cúng hôm ấy rất rình rang long trọng, bà Boy Landry bưng rượu và bánh mời từng người.

Cô bảy Hồ thay mặt cho mấy chị em giúp việc trong hãng thuốc có tặng bà Boy Landry một bó hoa.

Đêm ấy có nhạc tây, nam và có đốt pháo bông nữa.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Quán Ven Đường (microfilm Thư Viện Đại học Cornell). Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng.

TRÚNG SỐ ĐỘC ĐẮC

Đương lúc nghèo túng mà được trúng số độc đắc thì tưởng không còn chi vui sướng bằng. Đương lúc bịnh ho phát làm dữ, ho ngày ho đêm bỏ ăn bỏ ngủ, đau đớn khổ sở tánh mạng rất nguy vậy mà gặp thứ thuốc hay, uống một gói hết bịnh thì có lẽ còn vui mừng hơn là trúng số độc đắc. Chỉ có thuốc «chỉ khái tán nhãn con bướm» của nhà thuốc Đại-Quang, là có công hiệu mau lẹ được như vậy mà thôi, đồng bang dùng sẽ biết. Mỗi gói 0 $ 10 — có gởi bán khắp các nơi. —

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG Bd Tổng-đốc-Phương 27 CHOLON

BÁN GẤP RẺ LẮM

Chiếc xe Fiat số C.6229-7 chỗ ngồi, mới rà máy. Đo nơi báo quán.

CHỖ TỬ TẾ

Muốn kiếm ít thầy ăn ở có bạn cơm ngày 3 bữa, có giặc ủi, mỗi tháng 10$

Xin do nơi 376, rue Lefèbvre Saigon.

XIN LƯU Ý

Thầy thuốc Annam, chủ nhân tiệm thuốc NAM - THẢO - ĐƯỜNG, nay đã dời về đường Amiral-Roze số nhà 38, ngang cửa chùa Bà-Đen.

BÁN CHIÊU HÀNG

(Thêm một tháng nữa)

Sợ quí khách không hay, nên định thêm hạng 15 Aout đến 15 Septembre.

Ba hiệu thuốc của người Việt-Nam ta bào chế dũ cao đơn hoàn tán

Võ - văn - Vân bớt 15 %

Lợi-sanh-Đường — 20 %

Ông-Tiên — 25 %

Bán đúng bảo chiếu số, mau mau kẻo hết hạng có một lần này mà thôi. 3$00 sắp lên thời tiền gởi thơ đủ.

LÊ-VĂN-KIẾT

Commerçant Lấp-vò

ĐỪNG LẤY LÀM LẠ

NHÀ ĐÓNG SCÁN

P.Nguyễn-văn-Châu

Dời lại số 320 đàng con đường Galliéni Saigon gần bên đường Nguyễn-tấn-Nghiệm.

PHỐ

Mới sửa lại, rộng rãi và sạch sẻ, giá thiệt rẻ từ 18 $ sắp lên.

Xin do nơi nhà hội Vạn - quốc Tiết-kiệm số 26 đường Chaigneau Saigon

Saigon, le 28 Juillet 1934

M. HUỲNH-THÀNH

Chủ tiệm Vạn-An-Đường

38 rue de Douamont Saigon

Thưa ông,

Đặt ra ở đời, hễ thấy dở thì chê, còn giỏi hay thì khen. Ấy là lẽ tự nhiên không thể tránh được. Ông cho tôi nhắc lại : từ mấy năm sau nầy lối về ở quận Cầu muối thì người nhà tôi thường dùng thuốc tiệm của ông mà thôi. Lớn nhỏ đều nhờ thuốc của ông lắm vậy. Thật là thuốc khá hay. Nhứt là thuốc ho con nít và thuốc ho người lớn. Mỗi khi bị cảm mạo phong sương sanh chứng ho, thì chỉ nhờ mấy hiệu thuốc của ông mà tiêu bịnh và lại trong hồi nộng nhiệt và bịnh ban thì hiệu thuốc « tiêu-ban thối nhiệt» của ông rất là thần hiệu. Cái hiệu thuốc ho sắc vàng của ông cũng nên nhắc lại, thật là hiệu nghiệm, mà chắc là ít ai lưu ý mà dùng.

Vậy, nên tôi xin đề ít lời mà tặng ơn ông và giới thiệu cùng đồng bào những hiệu thuốc kể trên đây đã rẻ lại hay.

Từ-văn-Hiếm

N° 149 rue Douaumont

SAIGON

Tiền học sụt 40 %

Muốn cho bạn trẻ đều có thể theo học trong hồi eo hẹp trường "ECOLE CENTRALE DE COMMERCE" định sụt học phí xuống 40 phần trăm, nghĩa là :

Mỗi khoa trước 8p.00

Bây giờ còn 5p.00 *thôi.*

Cần hỏi điều chi thêm, xin viết thơ cho :

M. TRẦN-MẠNH-NHÂN

Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce

67 Rue Vassoigne (Tândinh)

— SAIGON —

DẦU CÙ-LA

VÕ-VĂN-VÂN

Trị bá chứng rất thần hiệu

Thiệt thơm

Thiệt rẻ

Annam dùng dầu Cù-là của người Annam, giúp Annam, rất có lợi cho quê hương xứ sở.

Mỗi chai .... 0$10

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG

THỦ-DẦU-MỘT

Thuốc PHONG-TÌNH hiệu ÔNG-TIÊN

DÁM LÀM CAM - ĐOAN

Như các chứng bịnh sang độc về phong tình qui ngài đừng ham dùng thuốc rẻ tiền mau mạnh mà lại hại cả đời về sau. Những thuốc ấy có chất độc, uống không dám nhai nếu lỡ nhai thì sưng răng sưng nướu còn nuốt vào theo bao tử rồi thì ợ mửa công phạt bịnh nhơn đả đến rồi thì mạnh liền nhưng it lâu trở lại vì gốc độc còn lưu truyền trong ngủ tạng. Hễ thức khuya làm công chuyện mệt dầu cho mạnh thế nào cũng trở lại (đó là bịnh lâu năm) hành bịnh nhơn nong nóng lành lạnh hay chơn nhứt mỏi đau xương sống đau thắt ngang lưng đau rang nơi ngực, đường tiểu ra như sợi chỉ hoặc muốn lỡ lói ở đầu thì lở. Lâu ngày hại cho tánh mạng mang khổ cho thê nhi. Đồng-bào ai lỡ đau nhằm mấy chứng bịnh trên đây, mới phát hay là đau lâu năm nặng hay nhẹ thế mấy dùng thuốc **SƯU ĐỘC BÁ-ỨNG - HOÀN CỦA HIỆU THUỐC ÔNG-TIÊN** *Trong it ngày sẽ thấy rõ tài thuốc tống lôi gốc độc ra đức tuyệt khỏi trừ cũng không hại sinh đục không hành bịnh nhơn. Cam đoan trăm ngàn người không sai một. Mỗi hộp 1p.50 uống năm ngày.*

Có bán lẻ các nơi đại-lý thuốc ÔNG-TIÊN ở xa gởi lãnh hoá giao ngân đo

Nhà thuốc ÔNG TIÊN

Annam Dược Phòng

64 86 Rue P. Blanchy prolongée

PHU-NHUAN — SAIGON

Saigon

Thằng nhỏ gian hùng

Tại nhà thương thí (Institut-Prophylactique) Saigon, có người lãnh giữ xe máy cho những người đi nhà thương, cứ mỗi cái xe máy phải trả 1 xu cho người giữ. Nhưng người lãnh xe máy lại để cho một đứa nhỏ tới 15 tuổi coi chừng. Đứa nhỏ này buộc mỗi người gởi xe máy phải trả cho nó tới 2 xu, thì là một điều bất bình cho người gởi xe máy lắm. Chính tôi cũng cho là một sự lạ, nên tôi có hỏi thằng nhỏ ấy : Tại sao hôm qua tao trả 1 xu mà bữa nay lại đòi tới 2 xu ?

Thằng nhỏ ú-ớ trả lời nói tại sở phí nhiều nên phải lên giá.

Sở phí gì ngồi một chỗ giữ xe máy mà nói là sở phí, nói vậy máy chỗ khác, người ta chỉ trả 1 xu đó máy ai ... thừa sở-phí.

Trong buổi kinh-tế này để cái xe có 10 phút đồng hồ mà phải trả tới 2 xu, vậy để trong 1 giờ phải trả tới bao nhiêu. Vậy ai có xe máy đừng gởi chỗ này nữa.

X...

Kẻ trộm đồ phụ-tùng xe hơi bị bắt

Tên Phan-văn-Phép, làm thợ máy mà cũng là một đứa bất lương, vừa rồi, bị lính bắt được. Lúc nó bán đồ phụ tùng xe hơi cho người kia, thì người ấy biết ngay là đồ gian, vì nó bán rẻ quá, nên bắt đem xuống bót.

Phép không chối cãi gì được, phải thú thiệt là của một kẻ đồng loã gởi đem bán. Cả hai đứa đều bị tống giam.

Một cặp oan ương tự vận

Hồi sớm mai thứ bảy vừa rồi ai có đi ngang qua cầu Bông trên Đất-hộ, cũng trông thấy nhiều người xúm nhau lại coi hai cái thây một người đàn ông và một người đàn bà trôi gần cầu Bông.

Theo lời nhiều người nói thì hai người ... là tình nhơn với nhau. Còn nguyên nhơn vì sao thì không hiểu rõ, nhưng mười người như một, đều nói có lẽ tại nhơn tình trắc trở sao đó chớ không gì lạ.

Sở tuần cảnh quận ba hay tin, có lính tới làm biên bản rồi cho chở xác đem chôn.

Cuộc thi lính tuần cảnh

Hồi sớm mai ngày thứ hai hôm kia, trước sân sở tuần cảnh chánh, thấy có rất nhiều người, it nào cũng tới 100 người.

Hỏi ra thì mới hay rằng bữa ấy tại đó có cuộc thi tuyển chọn nhiều người lính tuần cảnh.

Luc Tinh

THUDAUMOT

Mất cả vệ-sanh

Châu-thành Thủ - dầu - Một lòng này dơ dáy lắm, có một tiệm cơm tại đầu chợ, của người khách-trú hiệu Lợi-toàn-Long Sớm mai từ 7 giờ tới 5 giờ chiều rác cơm bay cùng chợ làm cho những hàng cơm cho ... bán không đặng, mà ... mất ngó chớ không nói chi đặng.

Sợ ... sợ sệt hơn hết là mấy chủ ... cũng chẳng giám nói chi. Nếu nói tới thì mấy chú nói có đóng ba-tăng !

Dầu đóng patante hay không đóng thì trong châu thành phải cho sạch sẽ chớ. Chúng tôi là những người buôn bán mong nhà chuyên trách ghé mắt đặng giữ ... chung cho những dân ở châu thành này.

Huỳnh ngọc Dụng

BENTRE

Hai người bị rắn cắn gần thiệt mạng

Vừa rồi ở ấp Mỹ An thuộc về làng An hội có tên Nguyễn-văn-Điều bị rắn cắn gần bỏ mạng. Giỗ ma xong tên Điều ngày nào cũng mang cần quảy giỏ đi câu để kiếm cá về kho ăn cho đở tiền đi chợ.

Rủi làm sao ngày thứ ba vừa rồi tên Điều đương đứng câu lại bị phải con rắn chi không rỏ cắn vào ống chơn một vít. Tưởng là rắn hiền theo ruộng tên Điều chẳng sợ bao nhiêu nên lấy vôi ăn trầu, đem theo trét ngay chỗ vít và xé giẻ quay vòn cột lên trên rồi cũng đứng câu như thường. Dè đâu hồi lâu nọc chạy, hơi nhức tăng tăng tên Điều mới chịu ra về kiếm thuốc. Đến nhà cho vợ con hay rồi ngã qua giường mà nằm rên nhức đau khổ chịu. Càng lâu càng bị nọc hành thêm lên, người nhà tên Điều mới hoản hồn tốc qua trại lính kiếm bếp Tư mà rước. Anh bếp Tư qua cho thuốc thì giây lâu tên Điều thấy nhẹ lần lần, — Đồng thời với tên Điều một người Hoa - kiều ở chợ Minh-hương cũng bị rắn dữ cắng nhằm, sôi đờm gần thã hồn rồi cũng nhờ bếp Tư tới cho thuốc khỏi chết.

Điều đáng khen bếp Tư là không lấy đồng xu nào của người ta đền ơn cả.

K.V.

TANAN

Quan Thống-đốc đi viếng tỉnh Tanan

Buổi sớm mơi ngày 22-8-34 các viên quan chức sắc Tân Nam đều có đủ mặt tại toà bố Tanan, đặng tiếp rước quan Thống Đốc Pagès.

Chừng sau giờ mấy ngài đi xe hơi đến tại toà bố. Rồi thì đi với quan tham-biện xem xét trong thành phố, đến trường học, các con đường mới làm v.v.

Ở tại dinh quan tham-biện tới chiều lối 2 giờ rưỡi ngài đi xe hơi lên cần Sạch-Chanh, có tàu đậu sẵn để đưa ngài đi luôn lên quận Mọc-hoa đặng xem xét đất các và tình hình sanh hoạt của dân quê.

Nhơn điện quan tham-biện sắp về Pháp, nên dân Tanan nuôi một cái hi vọng là ngài có hứa giữa quan và làng trước khi ngài xuống tàu về Pháp, ngài sẽ sụt thuế thân cho dân. như trước kia đóng 6$00 sau nầy chỉ còn 5$50 và ai không có thể đóng thì ngày cho hoản kỳ lại 2 tháng.

Sa on Việt-nam tôi hợn hết

MỘT TRƯỜNG TƯ MỚI — NGÀY TỰU TRƯỜNG 6 Aout 1934

INSTITUTION LÊ-BÁ-CANG

32 à 44 rue Aviateur Garros — SAIGON *(Gần Chợ-Mới)*

DẠY TỪ COURS SUPÉRIEUR ĐẾN LỚP 4me ANNÉE

Trường có người chủ trương đúng đắng

Ông LÊ-BÁ-CANG

Tốt nghiệp Cao-đẳng Sư - phạm Hanoi

Cấp bằng Đại—Học ở Paris

Cựu giáo sư trường Sư-phạm Saigon

Cựu giáo-sư trường Huỳnh-kh-Ninh

Chuyên dạy Pháp-văn, Sử-học, Địa-dư

và

Ông HỒ-VĂN-NGÃ

Cựu sinh - viên trường kỹ - sư Paris (Ecole Centrale)

Cựu giáo-sư trường Huỳnh-khương-Ninh

Chuyên dạy Toán - học và Vật-lý-học

ĐÃ ĐƯỢC HỌC SINH KÍNH MẾN, VÌ DẠY GIỎI VÀ RẤT CẦN MẪN

KỶ LUẬT NGHIÊM

Giáo-sư chuyên môn—Học phí tính nhẹ

Thơ từ gởi cho M. LÊ-BÁ-CANG 38, *Rue Aviateur Garros Saigon.*

DOCTEUR **LÊ-HƯNG-LONG**

de la Faculté de Médecine de Paris — Lauréat du Prix Tuffier de Chirurgie — Ancien élève de l'Institut Pasteur de Paris

TRỊ CÁC CHỨNG BỊNH VÀ CHUYÊN MÔN :

những bịnh về đường tiểu tiện đờn - ông và đờn - bà : *đau cật, chặn, bọng đái, phong tình, v.v..* Các bịnh đờn-bà : *đau huyết đau tử cung, huyết bạch, sửa tử cung cho có thai, đẻ khó, hư, thai v.v...*

PHÒNG KHÁM BỊNH

64, Rue Foucault, DAKAO - SAIGON

Có mở phòng riêng để thử máu, đàm, mủ, nước tiểu, kiếm các thứ vi-trùng độc theo cách khoa-học kim-thời.

Muốn thi lấy bằng TÚ-TÀI và bằng CAO-ĐẲNG TIỂU HỌC PHÁP-VIỆT, nên học tại

Trường GIA - LONG

25 Rue Julien Blanc HANOI

do ông BAILET quản đốc đã 5 năm

là trường tư về bậc *Trung-Học* và *Cao-Đẳng-Tiểu-Học*. lớn nhất, vững nhất và có quy củ nhất Bắc-kỳ.

HỌC PHÍ :

Lớp thi Tú-tài : 10$00 một tháng.

Lớp thi Cao Đẳng-Tiểu-Học (năm thứ tư): 7 $ 00 một tháng.

Có nhà lưu học sinh ở ngay trong trường 13 $ 00 một tháng.

Kết quả mấy kỳ thi vụ tháng sáu vừa rồi :

THI CAO-ĐẲNG TIỂU-HỌC : *18 người được vào vấn đáp : 15 người đỗ.*

THI TÚ-TÀI : *17 người được vào vấn đáp : 9 người đỗ.*

ĐẾN 14 SEPTEMBRE 1934 KHAI TRƯỜNG

CHÌU THEO LÚC KHÓ KHĂN

Cắt may đúng mode giá theo bây giờ giá rẻ hơn các nơi

QUAN - TRUNG

3. Amiral Roze :- SAIGON

XIN ĐẾN VIẾNG

TH. SẼ CÓ GIA

PHẢI CHẲNG

ÁO MƯA BA LỚP HIỆU SUEDSTER

Áo mưa ba lớp hiệu « SUEDSTER » mới lại :

1° Lớp ngoài, nhẹ nhàn, mặc vô đi voyage để che buội rất tiện.

2° Lớp trong ở giữa bằng cao-su, mưa không ướt.

3° Lớp chót, bằng hàng thiệt đẹp, để mặc ấm, (lớp cao su trắng với lớp hàng nầy).

Mỗi lớp, bán riêng cũng đặng, mà hễ mặc chung thì gây núc vô.

BÁN 18 $ 00 MỘT ÁO

Nhà buôn Nguyễn-văn-Trận

94 – 96 Bd Bonnard SAIGON

Tél. 178 TRIỆU-VĂN YÊN directeur

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN

NHÀ THUỐC

ĐẠI-ĐỒNG

96 Pellerin 96

SAIGON

Lướt đến trước các hiệu thuốc khác nhà thuốc Đại-Đồng khánh thành một con đường mới trong y-nghệ thực-hành và hiến cho quí ông quí bà những món thuốc đặc sắc về sự mới mẻ xinh đẹp, hiệu nghiệm.

Bổ-tim = *món thuốc cần thiết cho mọi*

Bổ-óc *người lao tâm lao lực, yếu đuối, hay mệt nhọc*..... 1$00

Nữ-kim-Đơn *bổ dưỡng đàn bà. Sanh mọi lọc máu đều kinh nguyệt, hết bạch đái*.................. 1$00

Thuốc-lậu *Giết sạch loài Gonocoques. Hết mủ, hết đau nước tiểu lập tức trong lại*.... 0$50

(Đề bán khắp nơi)

Hiệp-Thinh

N° 29 Aviateur Roland Garros

SAIGON

Sửa và sơn xe máy rất khéo có lãnh đồ xi ken và sửa máy hát máy đánh chữ và bán đồ phụ tùng xe máy làm kỹ lưỡng tính giá rẻ hơn các nơi.

CHỦ-NHƠN KÍNH-CÁO

AI MUỐN

1· Làm giàu do cần kiệm.

2· Ăn cơm tháng ở cao lầu tân mỗi ngày đều trở bữa, mà lại rẻ tiền (bảy đồng một tháng).

3· Có các cuộc vui tai khoái mắt

Xin do TABARIN 75 rue colonel Grimaud Saigon.

CẦN DÙNG

Nhiều cô có sắc — lương bổng cao Xin do TABARIN 75 rue Grimaud Saigon.

LYCÉE DALAT

Tại sao nên cho con học Lycée D

1·— Dalat khí hậu mát mẻ hằng năm nên học sanh được mạnh khỏe :

2·— Học sanh học mau giỏi hơn chỗ nóng nực :

3·— Tại Dalat không phải như Saigon, học sanh khỏi chơi bời tốn phí và tổn tinh thần.

Ấy vậy như quí ông và quí bà có con hay là cháu muốn cho lên học ở ngoài tôi xin lãnh nuôi tính giá rẻ. Còn giá Hôtel của tôi bây giờ tính không bằng nửa giá khi trước

Nay kính

Nguyễn-Ngọc-Chúc

Propriétaire Hôtel Dalat Annam

ĐẠO LÝ và THẦN-LINH-HỌC

PHẬT-GIÁO TRIẾT-HỌC

II

SAO GỌI LÀ TRIẾT-HỌC?

Đối với câu hỏi: « Sao gọi là triết-học ? », xưa nay các nhà học giả đều có chỗ luận-thuyết khác nhau, nhưng chúng ta có thể chia ra làm ba loại luận-thuyết như dưới đây:

1· — Thiệt tại luận (*réalisme*)
2· — Nhận thức luận (*épistémologie*)
3· — Khoa học tổng hiệp-luận.

1· — *Thiệt tại luận* là giải thích cái bản thể vạn hữu của vỏ trụ.

2· — *Nhận thức luận* là nghiên cứu tư khảo về nguyên-lý.

3· — *Khoa học tổng hiệp luận* là cái kết quả sự nghiên-cứu của khoa học để tìm lấy cái lý thông nhứt.

Ngoài ba loại trên đây, còn có nguyên lý học là lấy chuẩn đích ở nơi trừu tượng mà giải luận.

Mấy luận thuyết trên xem ra chưa được hoàn toàn, nếu các nhà học-giả muốn phê-bình cần phải xem xét cho tường-tận.

Muốn giải phân triết-học, điều thứ nhứt phải giải thích cái bản thể vạn-hữu mà phải lấy sự thiệt làm mực thước, điều thứ hai phải nghiên cứu tư-khảo các sự thiệt, điều thứ ba phải lấy khoa học làm tài liệu để nghiên cứu tư-khảo các sự thiệt.

III

Triết học và khoa học quan hệ nhau thế nào?

Muốn giải-quyết vấn đề triết-học phải căn cứ ở khoa học, nếu không lấy khoa học làm căn sở thì sự giải-quyết thành sự hư tưởng và điều độc đoán.

Còn cái nguyên lý giả định của khoa học thì phải do ở sự giải thích của triết học, nói tóm lại khoa học nhờ triết học mà kiếm được cái lý thông nhứt. Coi vậy đủ biết triết học và khoa học bao giờ cũng tương hộ tương trợ nhau mà tấn phát mãi.

Vậy trong triết học và trong khoa học, có những điều cốt yếu gì?

Xin xem sự phân chia như dưới đây:

Triết học:

1· Sở học trước hết đều thiệt sự
2 Sở học phô bày cái nguyên lý tối cao.
3· Tổ chức toàn bộ mục đích, hạn trí thức
4· Cá nhơn mục đích, tự-do mục đích.
5· Tài liệu gìn giữ cái kết quả của các khoa học
9· Chủ quyền mục đích.

Khoa học

1· Sở học trước hết cái hiện tượng
2· Do nơi đệ nhị nguyên lý mà hạn định sở học trong cái phạm vi nào
3· Tổ chức một bộ hạng trí thức
4. Phổ thông, chứng minh.
5· Triết học thống nhứt
6· Cơ quan.

TỰ LUẬN

Tuy triết học do khoa học cung cấp tài liệu, trước khi được hoàn toàn thành lập. Thế thì nên gọi khoa học là triết học là không đúng. Triết học là cơ quan nghiên cứu rõ ràng đích cái công tác giả định của chương khoa học, khảo cứu tư tưởng hiện tượng cho đến cái thiệt sự của hiện tượng. Ngày nay nếu triết học mà lìa có vừa trí thức, kinh nghiệm khoa học thì cố nhiên khó thành lập.

Nếu triết học đi chung với khoa học tất phải bị giam hãm trong chỗ thiển bạc thiệt tại ngay.

Phải biết triết học với khoa học rất quan hệ nhau như tớ với chủ, như môi với răng; hai bên hộ nhau, phụ trợ nhau, để cho có đủ những điều cần-toàn trong cõi tư tưởng của người ta đó vậy.

Khuê-lạc-Tử dịch

MỘT CUỘC ĐIỀU-TRA

MẤY NĂM TRONG ĐẠO CAO-ĐÀI

Văn-sĩ đạo Cao-đài

Lâu nay hễ mỗi khi có cuộc tranh luận nổi lên ở giữa tôi và một bạn làng văn nào thì bên địch họ cứ đem đạo Cao-đài ra làm bia để bắn, họ tưởng làm như vậy là trúng chỗ nhược của tôi tất tôi phải rút cờ lui quân về ngay. Có kẻ lại nói giễu tôi là «văn sĩ Đạo Cao-Đài» là khác nữa.

Tôi không dám nhận cái chức «văn-sĩ đạo Cao-đài» ấy vì đã làm một tay văn sĩ thì không luận phải thuộc đạo nào hết. Việc theo đạo Cao-Đài là cái quyền tự-do cá-nhơn của tôi không có căn cập gì đến nghề văn hết.

Sự thiệt tôi có chơn trong đạo Cao-đài từ năm 1927.

Trước khi bước chơn vào làng văn tôi đã lập sẵn cái ý dùng ngòi viết mà binh vực và tán trợ cho đạo ấy được bao nhiêu hay bấy nhiêu.

Nói binh-vực và tán-trợ, là chỉ binh-vực, tán-trợ cho tôn-chỉ và giáo-lý của đạo Cao-Đài mà thôi.

Hồi năm 1931, tôi có viết được năm bài nói về mục-đích và ảnh-hưởng của đạo Cao-Đài đăng trong báo *Trung-Lập* vào lúc bạn Bùi-[illegible] dỹ làm chủ-bút.

Sau lại, vì một lẽ gì tôi không hiểu được, mà mấy bài tiếp theo không thể đăng được.

Sở dĩ tôi viết những bài ấy đăng lên báo là chỉ cốt để cho quốc-dân hiểu rõ cái chơn-lý của đạo Cao-Đài ra thế nào mà thôi. Ngoài ra tôi chưa hề đá động đến cách tổ-chức trong đạo ấy, hành-động của những ông chức-sắc trọng-yếu của đạo ấy bao giờ.

Tôi chưa nói đến mấy việc ấy là còn chờ cuộc điều của tra tôi cho kết liễu.

Hôm nay tôi bắt đầu viết bài về đạo Cao Đài, là bài tường thật cuộc điều tra của tôi đã làm trên bảy năm nay.

Cuộc điều tra nầy, tôi giữ thái độ trung lập mà viết ra, chỉ mong cho tỏ bày rỏ rệt được cái chơn tướng của đạo Cao đài đó thôi chớ cái bản tâm tôi không có ý gì khác hơn.

Như vậy chư độc giả cũng đủ hiểu cho tôi không phải vì có chơn trong đạo Cao-đài mà tìm cách cổ động và binh vực cho nó đâu.

Vì sao tôi theo đạo Cao-Đài?

Tôi xin thú thật rằng, từ khi còn cặp sách đến trường, tôi đã có sẵn cái đầu óc vô-tín-ngưỡng. Ngoài việc thờ kỉnh tổ-tiên ông bà ra, tôi không còn biết thờ kỉnh một đấng thiêng liêng nào hết.

Tôi tự nghĩ rằng, dân tộc Việt-nam ta từ thuở bàn-cổ sơ-khai đến giờ vẫn hết lòng thờ kỉnh thần thánh Trời Phật, mà sao cái kiếp yếu hèn thiệt thòi cũng cứ vẫn hoàn yếu-hèn thiệt-thòi luôn luôn. Như vậy thì việc thờ kỉnh kia có bổ ích cho tiền đồ quê-hương chủng tộc Việt-nam mình chút nào đâu.

Có lẽ phần đông những người mình có chút tư-tâm với vận mạng nước nhà đều suy nghĩ như tôi vậy hết.

H. T.

(Coi qua trương sau)

SỰ CHẾT CỦA

Hidenburg ở Đức với khoa Chiêm-tinh-Học

Sự chết của loài người có do ở mạng số không? Câu hỏi ấy lâu nay nhiều người bàn đến, phái thì công nhận có số mạng, phái thì nói không có số mạng gì hết.

Cứ theo khoa Chiêm-tinh-học thì sự sống chết của loài người đều phải theo cái luật di định, cái luật ấy do ở ảnh hưởng tinh tú mà ra. Bởi vậy cho nên ở Âu-châu có nhiều nhà chiêm tinh học toán tiên tri rất giỏi. Có nhiều bậc danh nhơn ở Âu châu phải chết cách nào, các nhà chiêm-tinh học đều nói trước được hết. Xem như thống-chế Hindenburg ở Đức mới tạ thế vừa rồi, theo khoa chiêm tinh học cũng có chỉ rõ.

Hindenburg ở Đức mới từ-trần, là nghiêng mình bái phục một đấng từ lúc tóc xanh cho tới khi đầu gát về non, đã trọn hiến mình cho xã-hội, đem hết mãnh lực lão thành ra cứu nước, để trí não tinh thần mà đắp lại nhà xiêng, thật xứng đáng một bậc anh hùng, mà cuốn sử xanh của nước Đức sẽ có thêm nhiều trương chói rạng.

Ông sanh tại Posen, ngày 20 Octobre 1847, qui vị ngày 2 Aout 1934. Ta nên đem hai hình thể thiên tượng hai lúc ấy, đo đối, xem xét, thì cũng thấy được vài cái chứng cứ ứng nghiệm của môn chiêm-tinh học.

Bữa 2 Aout, Kim tinh và Hỏa tinh hiệp nhau tại cung Mùi (Cancer) khắc sao Kim Tinh lúc sanh, Kim Tinh, nghịch hành, trong số của thống soái Hindenburg là chủ về cung tật-bịnh, đóng tại cung tật bịnh, lại Hỏa-Tinh đóng tại cung mạng, hai sao ấy ngày nay lại xung khắc hẳn với nhau, thì chiêm bịnh chỉ tỏ rỏ lắm.

Mộc-Tinh đóng ngay tại ngôi Thủy Tinh lúc sanh. Mộc Tinh chủ về cung tử (chết) trong mạng số ông, lại khắc Thủy Tinh trong cung tật bịnh, Thủy Tinh chủ mạng và cung tật bịnh, thì sự chết do nơi bịnh ấy cũng hiển nhiên chỉ rỏ, ấy là nói về ngày.

Giờ ông qui vị, Kim-Tinh và Hỏa Tinh ở ngay giữa trời chiếu xuống. Bịnh tật nhiên phải trở. Cung mạng ông giờ ấy lại xoay qua nơi cung bịnh, bị Kim Tinh, Hỏa Tinh chiến khắc, còn cung tử (chết) lại xoay qua án cung mạng [illegible], thiệt là thiên số dĩ định, giờ [illegible], ngày ấy!

Cho hay cái thuyết trời người đồng thể không phải là không có lý!

TRẦN-VĂN

Sò tử-vi của Hindenburg

Xem bản đồ dưới đây cho thật kỹ sẽ hiểu ngay:

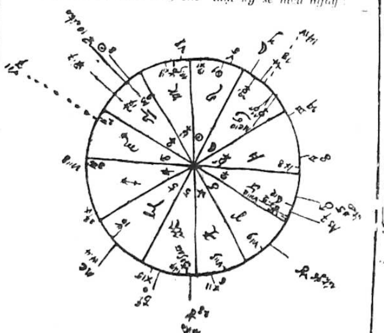

Vòng ngoài: hình thể của bầu trời, ngôi vị mấy hành-tinh lúc ông Hindenburg sanh (2 Octobre 1847). Vòng trong: hình thể bầu trời và ngôi vị hành tinh lúc chết (2 Aout 1934)

☉ Nhựt	Tí	♒	Verseau
☽ Nguyệt	Sửu	♑	Capricorne
☿ Thủy tinh	Dần	♐	Sagittaire
♀ Thái-Bạch Kim Tinh	Mẹo	♏	Scorpion
♂ Hỏa Tinh	Thìn	♎	Balance
♃ Mộc-Tinh	Tỵ	♍	Vierge
♄ Thổ Tinh	Ngọ	♌	Lion
♅ Khí Tinh	Mùi	♋	Cancer
♆ La-hầu-Tinh	Thân	♊	Gimeaux
	Dậu	♉	Taureau
	Tuất	♈	Belier
	Hợi	♓	Poissons

Thánh Gandhi với thuyết ăn chay

Ở xứ mình, nhiều người đều tưởng rằng, chỉ có những người tu-hành mới ăn chay để chịu khổ-hạnh và tránh tội sát sanh mà thôi. Chớ họ không biết rằng việc ăn chay không phải chỉ có cái tánh chất tôn-giáo, mà còn có cái tánh chất khoa học nữa. Ở Âu-châu, có nhiều người không tin tưởng theo đạo gì hết mà họ cũng ăn chay vì họ cho rằng việc ăn chay làm cho họ có sức-khoẻ và sống lâu. Chớ như nhiều ông chức sắc trong đạo Phật hay Cao-đài, họ tưởng hễ họ ăn chay được là cái đạo của họ cao rồi, chớ sự thiệt, dầu họ có ăn chay đi nữa, mà họ cũng gần gũi với đàn bà và có con cái như thường vậy, mà họ cứ tư cho rằng họ tu cao luôn luôn.

Dưới đây là bài diễn-thuyết của thánh Gandhi tại hội trai-thực (Societe Vegetarienne) ở Luân-đôn bên Anh hôm 20 tháng mười một năm 1931 về thuyết ăn chay.

Kỳ sau chúng tôi sẽ có bài khảo-cứu về thuyết ấy rất rỏ ràng.

Cùng ông Hội-trưởng và quí bạn thân thích

Tôi không cần tỏ cái hân hạnh của tôi được mời đến dự buổi hội hiệp nầy, vì buổi hội hiệp nầy nó làm cho tôi phải nhớ lại bao nhiêu những điều ký ức và những cuộc thân thích qui báu trước kia với mấy bạn thiệt hành thuyết ăn chay.

Tôi chỉ rất lấy làm hân hạnh mà thấy ông Henry Salt ngồi bên tôi. Ngoài những cái tập tục di truyền đã khiến tôi thiệt hành thuyết ăn chay tôi còn vâng theo lời chỉ giáo của thân-mẫu tôi, sao tôi phải trung thành với thuyết ăn chay mà ông Salt đã viết sách binh vực nó bảo đó. Cuốn sách của ông Salt là cuốn « Một người biện hộ cho thuyết ăn chay ». (*Un plaidoyer en faveur du végétarisme*) đã cắt nghĩa cho tôi hiểu rõ tại sao phải ăn chay. Những người ăn chay là vì cái bổn-phận đạo đức dạy không ăn thịt loài thú là một loài cùng sống chung với chúng ta trên quả đất nầy.

Tôi vui mừng được gặp ông Salt hôm nay tại cuộc hội-hiệp nầy, là vì nhờ cuốn sách của ông mà tôi hiểu rõ cái thuyết ăn chay.

Tôi không có ý đem những sự kinh-nghiệm của tôi về thuyết ăn chay ra nói mà làm cho quí ngài mất thì giờ. Tôi cũng không có ý nói cái khổ mà tôi chịu về việc ăn chay khi tôi đến ở thành Luân-đôn độ nọ, nhưng tôi chỉ muốn chia sớt với quí ngài những tư-tưởng của tôi về thuyết ăn chay mà thôi. Đã có bốn mươi năm nay, tôi được gần gũi với những người ăn chay. Nói thiệt không có tiệm cơm chay nào ở thành Luân-đôn mà tôi không lèo chơn đến. Tôi đến viếng những tiệm cơm chay ấy là để cho biết ở đây người ta ăn chay những gì. Do đó mà tôi được quen mặt với nhiều người ăn chay, khi ngồi ăn chung, họ nói chuyện với tôi về các món ăn chay và những bịnh hoạn do việc ăn thịt sanh ra.

Gandhi

Trước kia tôi có dự thính những cuộc diễn-thuyết tranh biện ở giữa phái ăn chay và phái ăn mặn. Thường thường phái ăn chay chỉ biết nói đến vật thực và các bịnh hoạn mà thôi. Tôi thấy thường thường nhiều người vì bịnh-hoạn do nơi việc ăn thịt gây nên mà phải trở nên tín-đồ của thuyết ăn chay. Theo ý tôi thì nếu muốn giữ gìn chặt chịa thuyết ăn chay thì phải có những cái nguyên tắc đạo-đức rất vững vàng.

(Coi qua trương sau)

Việt-Nam tờ nhứt
Hãy dùng Savon

TÀ THUẬT Ở GIỮA CHỐN VĂN-MINH

(Tiếp theo)

Người ấy là cụ già chủ cái nhà tôi trú ngụ.

Tôi tưởng việc tôi thấy đó có lẽ là một điềm chiêm bao. Tôi liếc mắt ngó vào bình nước thì thấy cái hộp quẹt của tôi vẫn còn y nguyên. Mà không, không phải là chuyện chiêm bao đâu.

Cụ già ấy ngó tôi và hỏi:

— Để lão sai đứa dắc cháu đi trở về châu thành kẽo cháu đi lạc nữa.

Ấy là cụ già đến thức tôi dậy. Ông trông vào gương mặt tôi, biết tôi có điều bối hộp gì nên ông hỏi:

— Chớ cháu có sợ hãi về việc gì không? Cháu đau chăng?

— Không phải cháu đau, nhưng cháu bối rối trong trí.

— Hay cháu nằm chiêm chăng?

Tôi liếc mắt vào bình nước, tôi thấy cái hộp quẹt của tôi còn nằm y trong ấy.

Ông nói với tôi rằng:

— Bây giờ có thể trở về thành Spanish Tow được. Để lão kêu người đưa cháu đi, chớ nếu cháu đi một mình chắc phải lạc đường nữa.

Ông bước ra ngoài mái hiên và kêu:

— Louis Voisin.

Một phút sau, tôi thấy có người đến dắt tôi đi.

Tôi và người ấy bèn nhảy lên lưng ngựa rồi từ tạ ra đi.

Khi đi giọc đường, tôi hỏi người ấy:

Chớ ông già ấy là người gì?

Không thấy va trả lời, tôi hỏi nữa, hình như va không nghe gì hết. Tôi bèn hỏi tiếng lớn và nắm giây cương ngựa của va giựt một cái rất mạnh.

Va day lại, tôi thấy va ngó tôi mà hình như va không thấy tôi gì hết. Có phải ta tôi đứng trước một cái xác không hồn chăng?

Thôi, khi ấy tôi kinh-khủng hết sức.

Tôi không buồn hỏi nữa, vì tôi chắc là va không bao giờ trả lời với tôi hết.

Va chỉ là một cái xác do một sức huyền-vi sai khiến.

Khi đến thành Spanish Tow, va giựt giây cương con ngựa tôi làm cho nó đứng yên lại. Tôi bước xuống đất, cám ơn va một cách rất cung kính, va quay lại giựt ngựa chạy dông mất.

— Vậy thì cái người đưa ông về đó là người gì?

— Ấy là một người đã chết mà nhờ thầy pháp làm cho sống trở lại, nhưng lúc bây giờ nó vẫn không còn cái lương tri nữa.

Những người ấy bị bọn thầy pháp trù ếm cho chết. Hoặc bọn thầy pháp lấy nhắm tóc hay móng tay của người ta rồi trù ếm cho người chết đi ».

— Ông tưởng ở Âu châu cũng có những việc tà thuật như vậy chăng?

Ông đốc tơ H. S. ngó tôi. — lời phóng viên, — ngó tôi sửng sốt và đáp:

— Sao lại không có.

Tôi đương ngồi nói chuyện với ông đốc tơ, có người khách đến làm cho chúng tôi phải ngưng câu chuyện. Người khách ấy là một cô thiếu nữ rất đẹp thế mà gương mặt cô lại lộ vẻ âu sầu nên mới đến nhờ cậy ông đốc tơ cứu cho cô thoát khỏi việc buồn rầu.

Ông đốc-tơ nầy kín miệng lắm. Ông coi cô thiếu nữ xong bèn nói với tôi:

— Xin lỗi. Ông hãy xa tôi trong một giây lát, vì tôi phải vào tịnh thất để xuất hồn mà săn sóc cho việc của cô nầy.

Ông đốc-tơ tin cậy tôi lắm cho nên tôi nằn nỉ ông cho tôi coi ông xuất, ông nhận lời tôi.

(Còn tiếp)

ĐẠO-ĐỨC VÀ HỌC-VẤN

(Tiếp theo và hết)

Chính đức Khổng-Tử ngài cũng trọng sự học-vấn, bởi nên ngài mới nói câu « Đức chi bất tu, học chi bất giảng, văn nghĩa bất năng tỉ, bất thiện bất năng cải, thị ngô ưu giả ». Nghĩa là: « Đức của mình không sửa cho tốt, học của mình không giảng cho rõ, nghe điều nghĩa mà không theo được, nghe điều dở mà không đổi được, đây là cái lo của ta vậy.

Cứ xem câu nói đó thì thấy đức Khổng Tử, vẫn chủ trương rằng việc đạo đức và việc học vấn phải đi cặp với nhau luôn luôn, bởi nên ngài mới nói rằng: Cái học mà không giảng cho rõ, là điều đáng lo, nghĩa là ngài muốn học, mà cái học ấy phải giảng giải cho có thể nhận thức đích xát được chơn lý. Ngài lại còn nói câu nầy: « Cái hữu bất tri nhi tác chi giả, ngã vô thị giả. Đa văn trạch kỳ thiện giả nhi tòng chi, đa kiến nhi chí chi tri chi thứ giả. » Nghĩa là: Có người chẳng biết rõ nghĩa lý gì đã làm, chớ ta thì không thể. Nghe nhiều rồi chọn điều hay mà theo, thấy nhiều mà nhớ lấy, để xét cho rõ cái hay cái dở, thì cũng đã cho là biết vậy. »

Xem câu nói của đức Khổng Tử trên đây thì thấy việc học vấn nó cần ích vô cùng, là vì nó để giúp cho ta chọn điều hay mà theo, thấy điều dở mà tránh, như vậy mới gọi là người biết được, như vậy mới khỏi lầm lạc được.

Chúng ta sở dĩ ngày nay có đủ thiện kinh vạn điển để học về Lão giáo, Khổng Giáo, ấy nhờ ở đâu? Có phải là nhờ ở các bậc danh nhơn hiền triết của loài người trước biết trọng học vấn, đã gia công lập chí mà đem bao nhiêu tư tưởng triết lý cao xa huyền-bí ra khảo cứu rồi soạn thành kinh nầy sách nọ, để truyền bá giữa loài người, để di lưu lại hậu thế hầu giúp ích cho quần sanh hấp thu được triết học Đạo đức. Loài người nhờ triết học Đạo đức mà biết nẻo quấy mà tránh khỏi, biết nhận chơn cái mục đích của kiếp sống của mình ở thế gian nầy hầu mau chơn sấn bước trên con đường tiến Hoá của luật Thiên nhiên đã sắp đặt sẵn cho muôn loài vạn vật trong vỏ trụ.

Như theo tôn chỉ của Đại Đạo thì ngoài cái thuyết Qui Nguyên Tam Giáo còn việc dung hòa các giáo lý trên thế gian. Bởi thế cho nên ngoài những bài Thánh ngôn giáng bút dạy, chúng ta còn cần phải có học vấn, để tìm cho thông hiểu thấu suốt triết lý Đạo Đức ở trong các giáo-lý Đông Tây của các đấng Giáo chủ đã thuyết minh ra từ trước.

Cho chí Thánh Ngôn cũng vẫn bao hàm những lý từ cao siêu mầu nhiệm, nếu không có học vấn không lão thông đạo lý cho lắm thì không thể nào mà hiểu thấu những bài Thánh ngôn ấy được. Tôi thấy thì cũng bài thánh ngôn đó, mà người

LÊ-HOÀNG

(Coi qua trương sau)

MUA CULA THIỆT NGUYỄN-VĂN-TRI MỚI CHẮC ĐƯỢC THỨ THIỆT

Thánh Gandhi với thuyết ăn chay

(tiếp theo trương năm)

Từ khi tôi gia công tìm cái chơn-lý của thuyết ăn chay, tôi đã làm được một cuộc phát minh lớn lao. Từ khi nhỏ tôi đã kinh-nghiệm và thấy rằng người ta vì sự ích kỷ mà không trổi bước trên con đường tiến hoá được. Có điều cần yếu nầy là phải có mục-đích duy tha. Tôi cũng thấy nhiều người ăn chay không phải vì sự sức khoẻ. Tôi thấy có nhiều người không ăn chay cũng thường thường có sức khoẻ vậy, mà có những người ăn chay lại không được mạnh khoẻ vì họ coi đồ ăn chay như là những sự vật phải tôn-kính vậy rồi họ chỉ biết ăn nào đậu, nào bánh sữa mà thôi,

Do đó mà thiếu sức khỏe. Nhờ sự nghiên-cứu của tôi, tôi đã khám phá ra rằng cái triết-học chỉ dạy người ta ăn cơm ít và thỉnh thoảng nên nhịn đói. Ít có người nào biết ăn có độ-lượng nghĩa là chỉ ăn đủ món ăn cần dùng cho thân thể mà thôi. Chúng ta có tánh ham ăn món ngon nên nếu gặp món ăn ngon chúng ta không ngần ngại gì mà không ăn thêm một vài miếng. Nếu ăn không độ-lượng như vậy thì không thể nào giữ gìn sức khỏe được hết. Bởi thế cho nên tôi phát minh rằng cái bí-mật của sức khỏe là giảm bớt món ăn mỗi bữa và cũng phải giảm bớt bữa ăn, dầu ăn chay hay ăn mặn cũng vậy.

Chúng ta nên ăn cho thật có độ-lượng, dầu cho chúng ta lắm lồi mà ăn ít cũng hơn ăn nhiều. Mỗi khi tôi mời bạn tác đến ăn với tôi, tôi không bao giờ ép họ ăn thêm hết. Trái lại tôi còn khuyên họ chẳng nên ăn quá sức cần dùng của bộ máy tiêu-hóa.

Một người ăn chay nếu bị đau quan thầy cho uống huyết bò mà họ uống đi, tôi cho người ấy không đáng gọi là người ăn chay. Một người ăn chay chơn chánh phải có nghị lực cứng cỏi mới được. Tại sao vậy? Vì việc ăn chay là cốt để mở mang cái trí chớ không phải để bồ dưỡng thân thể. Con người ta chỉ là một đống thịt mà thôi. Duy có cái trí của người ta mới đáng cho người ta lo lắng đến.

Bởi vậy cho nên những người ăn chay phải theo cái lẽ đạo đức ấy. Người ta sanh ra không phải để làm con thú ăn thịt mà để ăn trái cây và rau cỏ mọc trên mặt đất. Nhưng sự thật người ta dễ mà lầm lỗi lắm. Như tôi muốn bỏ dùng sữa dê mà tôi không thể bỏ được. Tôi đã bỏ thử nhiều lần mà không được. Sau một trận đau ghê gớm nếu tôi không dùng sữa thì không thể mạnh được. Đó là một cái thảm kịch trong đời của tôi.

Nhưng tôi sở dĩ chủ trì thuyết ăn chay là vì cái lẽ đạo đức chớ không phải vì sự khoẻ mạnh. Nếu có ai, dầu là quan thầy thuốc đi nữa đến bảo tôi phải ăn mặn không thì chết, tôi cũng chịu chết hơn là ăn mặn. Đó là cái nguyên nhơn về việc ăn chay của tôi. Tôi muốn những người ăn chay phải được như vậy. Tôi thấy biết bao nhiêu là người ăn thịt mà có được sống đời đâu.

Chúng ta phải vì cái lý cứng cỏi mà làm việc trái hẳn với đời dầu cho việc ấy có phải là một điều chướng-ngại của những người ở chung quanh chúng ta và thân thiết với chúng ta.

Không vì một lẽ gì ở trên thế gian nầy mà chúng ta phải hy sanh một cái nguyên lý đạo đức, vì nó thắng hết cả mọi sự vật ở đời. Như vậy nếu tổ-chức một xã hội ăn chay và cổ-động thuyết ăn chay tất phải căn cứ ở cái nguyên-lý đạo-đức.

Tôi không thể nói rằng tôi đã thấy khắp thế-giới những người ăn chay được mạnh khỏe hơn những người ăn thịt. Tôi sanh ở một xứ mà phần đông đều vì tập tục hay vì sự cần-dùng mà ăn chay. Tôi không thể tự-đắc rằng người Ấn-độ có chí kiên nhẫn có can-đởm lớn và biết chống cự với một thứ bịnh cao thượng hơn chứng bịnh của những người ăn thịt. Sự thật, sức khỏe chỉ là một cái nguyên-nhơn riêng của mỗi người mà thôi. Muốn có cái sức-khỏe ấy phải tuân theo thật kỹ tất cả những luật vệ-sanh.

Bởi vậy nên tôi tưởng rằng những người ăn chay không cần phải tìm những sự lợi-ích về vệ-sanh, mà chỉ cần những cái ảnh hưởng về đạo-đức mà thôi. Sự thật con bò tơ và con bò thường đều ăn chay, nhưng sở dĩ chúng ta ăn chay là vì những cái mục-đích cao thượng hơn.

Tôi phải nói rằng theo sự kinh-nghiệm của tôi và của muôn ngàn người khác, thuyết ăn chay phải lấy đạo-đức làm cơ sở.

Kết-luận, tôi xin cám ơn quí ngài đã đến nghe tôi nói hôm nay.

H. thuật

Tình-hình đạo Thần-linh ở Anh

Theo tờ báo (Morning Post) hiện nay ở Anh có 2000 hội-Thần-linh mà phần đông hội viên đều tin chắc chắn rằng người sống có thể giao thông với người chết được. Trong hai ngàn hội Thần-linh ấy hết 95 phần trăm đều có tánh chất tôn-giáo chỉ còn 5 phần trăm là nguiên-cứu Thần linh học theo phương-pháp khoa-học.

Ở Anh có 530 nhà thờ Thần linh học và 13000 tín đồ biệt lập nghĩa là không phụ thuộc với Tòa thánh La mã.

Một người đồng-tử nói mười ba thứ tiếng

Hai tờ tạp chí Anh «Greater World và Ricerna Psichica» có thuật chuyện một người đồng tử biết nói 13 thứ tiếng như vầy.

Người đồng tử ấy gốc người nước Ao hiện nay ở thành Bucarest, tên là Joseph Schmidt.

Hễ mỗi khi va xuất thần thì va nói đến mười ba thứ tiếng khác nhau.

Đó là một cái hiện tượng về thần linh học.

Một ông cha của đạo Thiên chúa người Đức theo Thần linh-học

Ở Au châu thường thường Thiên chúa giáo nghịch với Thần linh học luôn luôn. Bởi vậy có nhiều ông cố đạo viết sách viết báo đánh đổ Thần linh học.

Thế mà cũng có nhiều người thầy tu đạo Thiên-chúa theo Thần linh học.

Như ở Đức hiện nay có một ông thầy tu bên đạo Thiên chúa tên là Guber mới theo Thần linh học.

Nguyên trước kia ông Greber cũng nghịch thần linh học dữ lắm.

Một hôm nọ ông đến một hội Thần linh học để hầu đàn cho biết, chẳng ngờ khi hầu đàng ông bị mê tâm và xuất thần và từ ấy ông gia công khảo sát về các hiện tượng Thần linh học, ông mới chịu tin rằng người ta có thể giao-tiếp được với thế-giới vô hình. Vì vậy mà ông theo Thần linh-học và vừa rồi ông có viết cuốn sách nhan-đề là «cuộc giao-tế với cõi vô-hình» (Relations avec le monde des invisibles).

Hiện nay ông đương lo dịch cuốn «Cựu Ước» theo nguyên văn Hy-lạp.

Từ năm 1929 ông sang ở bên Huê kỳ và chính ở đó mà ông viết cuốn sách ấy.

MỘT CUỘC ĐIỀU-TRA

MẤY NĂM TRONG ĐẠO CAO-ĐÀI

(Tiếp theo trương năm)

Thế mà bỗng nhiên tôi lại theo đạo Cao-đài là một thứ tôn giáo chủ trì việc thờ kỉnh thần thánh Trời Phật, ấy là một điều mà tôi tự mâu thuẫn với tôi đó chớ gì?

Nhưng tới tự xét mà biết rằng sự mâu thuẫn ấy không có gì đáng gọi là mâu thuẫn hết

Phải, từ trước đến giờ người mình ôm chặt cái tánh thờ kỉnh thần thánh Trời Phật của tổ tiên di truyền lại. Nhưng ngoài việc thờ kỉnh ấy, người mình không còn biết tôn giáo là gì. Chúng ta có thể nói rằng việc thờ kỉnh thần thánh Trời Phật của người mình đó nó không thể cho là một việc làm có tánh chất tôn giáo được mà nó chỉ là một cái tập tục thông lệ của cổ truyền ở nước mình mà thôi. Cũng bởi nó là một cái tập-tục thông-lệ của cổ-truyền cho nên nó không có ảnh-hưởng gì đến dân-phong quốc-vận một chút nào hết.

Xem thế thì câu nói: «dân-tộc Việt-Nam ta lâu nay vẫn thành tâm thờ kỉnh thần thánh Trời Phật mà cái kiếp yếu hèn thiệt thôi sao cũng cứ hoàn yếu hèn thiệt thôi luôn» không có ăn nhập vào đâu cả.

Trải qua thế-kỷ nầy đến thế-kỷ khác, những đình chùa am-tự trong nước đều vẫn giữ gìn nhang khói luôn-luôn, bề ngoài xem như dân-tộc Việt-Nam ta có một tấm lòng tín-ngưỡng rất mạnh, nhưng sự thiệt thì tấm lòng tín-ngưỡng ấy chẳng khác chi luồng mây bay khói tỏa trong giây lát đó thôi, ngoài ra người mình không có cùng nhau tổ chức được một cái tôn-giáo nào có đặc-tánh của dân-tộc Việt-Nam hết.

Xem như Phật-giáo du-nhập ở xứ ta cách trên mười thế-kỷ nay mà có thể dựng nên một cái Phật giáo có kỷ-luật, có thống-hệ được không? Hay là chỉ là cái ổ trú-ngụ của một hạng người thiếu tánh kiên-nhẫn, thiếu đức từ bi, độ chúng để tìm sự sống với bài kinh và tiếng mõ đó chăng?

Trải qua ba kỳ, từ Nam chí Bắc nơi nào lại không có chùa Phật thế mà thử có bao nhiêu người có thể gọi là tín-đồ của Phật-giáo? Từ các ông yết-ma hoà-thượng cho đến cậu tăng trọc đầu, số người ấy là tín-đồ của đạo Phật đó chăng?

Tôi dám nói quả-quyết rằng số người ấy không thể nào gọi là tín-đồ của đạo Phật hết.

Muốn làm tín-đồ của Phật không phải chỉ biết ăn chay, thuộc bộ kinh Tam-bữu để đọc như sáo nói theo giọng người mà được đâu.

Có kẻ lại cho rằng đạo Khổng là nền quốc-đạo của người mình. Tôi tưởng đạo Khổng hay đạo Nho không bao giờ có thể gọi là nền quốc-đạo của dân-tộc ta hết.

Từ trước những kẻ học Nho theo Khổng chỉ có cái mục-đích về đường khoa-cử mà thôi, chớ có mấy ai thế theo Nho-giáo mà lo tu thân, trị nước bình thiên hạ đâu.

Tuy vậy chớ cái ảnh hưởng của Nho-giáo đối với phong-hóa văn-minh của dân-tộc ta không phải không đáng kể.

Nhưng than ôi! Từ ngày phong-trào Tây-học nổi lên thì Nho-học mỗi ngày mỗi bị mai một thêm. Bởi thế cho nên văn-hoá phong-tục ở nước ta cũng nhơn bước điêu-tàng của nho-học đó mà bị suy đồi rất dữ.

Những kẻ có chút tâm tư với tình thế quê hương chủng tộc chỉ cho khỏi đau lòng não dạ.

Tôi nói thế, chắc có kẻ la rằng tôi đã thở ra cái giọng đạo đức.

Tôi không cho nó là một lời thống trách khó chịu, tôi tự nghĩ rằng miễn cái giọng đạo đức nó có ăn vì tất thành-tâm nhiệt-huyết là được.

Làm nhà đạo đức mà không giả dối không phải là việc xấu. Có xấu chăng là những hạng người giá áo túi cơm, có quê hương mà biết đến quê hương có lương tâm mà lại làm những việc tán tận lương tâm, ấy mới là xấu xa vô cùng.

Bởi nghĩ như vậy cho nên tôi mới theo đạo Cao-Đài, mà tôi không cho đó là một việc chướng-ngại hay một việc làm cho tôi xấu hổ.

(Còn nữa) H. T.

Đạo-đức và Học-vấn

(Tiếp theo trương năm)

nầy hiểu một thế, người kia hiểu một thế khác, ấy cũng bởi tại sự học vấn mình không thấu đáo, ấy cũng tại mình không đem kinh sách, không chịu tìm cho hiểu Đạo lý, nên chi mới bị người ta đem Thánh ngôn mà mê hoặc đem Thánh ngôn mà lừa dối để mưu sự ích lợi riêng của họ.

Bởi vậy cho nên, dầu cho người có đạo Tam kỳ cũng phải chuyên cần về sự học vấn, phải xem kinh cho nhiều, mới hiểu đạo lý được.

Coi như trải qua tám năm trời, nền đạo ấy tuy lớn lao lộng lẫy, số tín đồ tuy đông đảo Thánh-Thất tuy nhiều nếu đạo ấy cũng chẳng khác gì một chiếc thuyền chở đông người, hiện bây giờ thuyền đương gặp gió êm sóng lặng thì người trong thuyền vẫn tự nhiên bình tỉnh, ai cũng có thể nói, tôi thương Thầy mến Đạo, đến khi gặp sóng gió ba đào, thì chắc là chỉ còn đôi ba người kiên tâm bền chí với sóng gió, còn bao nhiêu thì điên hồn lạc trí, bỏ thuyền mà nhảy xuống biển để thoát nạn, như thế làm sao mà đem thuyền vô bờ được?

Ấy cũng bởi phần đông tín đồ trong đạo Tam-kỳ chỉ vì bắt chước hay a dua mà giữ Đạo, chớ dầu có chịu học hỏi tìm tòi cho hiểu thông Đạo lý, chẳng khác gì anh nọ vào rừng đốn củi, mà chẳng hiểu mình đốn củi để làm gì, rủi gặp phải thú dữ, liền bỏ rừng mà chạy về nhà trốn luôn, hay cũng như một người hành khách đi trên con đường muôn dậm mà không biết mình đi đến chốn nào, rủi gặp chuyện khó khăn trắc trở thì chi cho khỏi thối bước quày đường, những người như thế ấy, thì còn có chi gọi là hi-vọng tương-lai được.

Anh em tín-đồ, chị em tín-đồ là hy vọng các Đại-Đạo tức là tương lai của Đại-Đạo, anh em chị em nên xét chỗ đó mà nâng cao cái phẩm-cách của anh em chị em, mà cái phẩm cách ấy phải là cái phẩm cách hoàn toàn không thiên về bên đức mà bỏ bên tài, mà cũng không thiên về bên tài mà bỏ bên đức, phải gồm cả hai bên «Tài» và «Đức».

Người giữ Đạo cần phải có học-vấn, để tìm tòi tra cứu cho thấu hiểu những lẽ mà mình đem lòng sùng bái tín-ngưỡng thì sự tín ngưỡng của mình mới có thể gọi là chánh tín được, mà đức-tin của mình nhờ chỗ đó càng thêm cứng cỏi vững bền được.

Học-vấn! Học-vấn! Đời đã đổi mới, nền Đạo cũng vẫn mới, chúng ta phải hiểu lẽ tùy thời mà hành đạo sao cho hợp với thời thế, thì cái đạo-đức của chúng ta mới có thể có bổ ích cho cuộc đời hiện tại được, vậy thì chúng ta cần phải bắt chước người Tây-phương biết lấy lý trí làm trọng nghĩa là bao giờ cũng đem chủ-nghĩa duy-lý (Rationalisme) mà dung hợp với Đạo-lý, thì mới mong khỏi lầm lạc mà hoài công vô ích cho cái bước hành đạo của mình.

Một cô đào hát Pháp bỏ sân-khấu vào nhà tu

Lần nầy là lần thứ ba mà có một cô đào hát ở Pháp từ giã sân-khấu để vào ẩn thân nơi tu-viện.

Trước hết cô Yvonne Hautin sau nữa cô Suzanne Delorme là người đóng vai tuồng thảm thiết của một cô thiếu nữ trong tuồng «tiếng hát ru em» (chant du berceau) bây giờ đến phiên cô Maryse Wendling định từ giả bàn sân khấu để biến thân ở nơi tu viện.

Cô Maryse Wendling có biệt tài ở nghề hát. Những vai tuồng cô đóng đều được xuất sắc hết. Cô gốc ở Alsace lúc nhỏ cô đã tỏ bày cái sở thích về nghề hát. Cô muốn đóng vai [illegible], nhưng đã lâu cô bị cha mẹ ngăn cản cái ý muốn ấy.

Ban đầu hết cô đóng tuồng ở rạp hát Boulevard. Kế sau, cô đóng tuồng ở rạp Pigalle, ở đó cô thủ vai chánh trong vở tuồng (Judith) của nhà soạn kịch Giraudoux và trong một vở tuồng [illegible] của Jules Romains [illegible] «Ông [illegible] mang mặt nạ» (Le Roi Masqué) rồi cô đến đóng tuồng ở rạp Champs Elysées đóng vai chánh trong tuồng (La Margrave) của nhà soạn kịch Savoir và mới đây cô đóng tuồng ở rạp Michel và thủ vai chánh trong vở tuồng «Lời nói danh dự» (Parole d'Honneur) của Henri Jeanson.

Vừa rồi đến mùa nghỉ hát, không biết cô chán nản việc gì mà lại nhứt định từ giã sân khấu để vào tu viện mà nương thân. Cô cũng không có việc gì buồn rầu mà cô phải chán đời như vậy. Cô đã vào ở tu viện tại Venissieux gần thành Lyon. Tu viện ấy là nơi đào luyện những bà phước để gởi sang Phi Châu.

Sau khi lập nguyện rồi, cô, nó muốn đi đến xứ xa để săn sóc những người nghèo khổ và bịnh hoạn. Kịch giới Pháp đều than tiếc mất hết một ngôi sao trong nghề hát...

HAI THỨ ĐỒ DÙNG TRONG LÚC ĐI XA

Hãng «LE PRATIC», số 18, đường Thành (nº 18, Rue de la Citadelle Hanoi) mới chế ra một thứ ghế nhẹ có 1 ki-lo rất tiện dụng cho các người muốn đi hóng gió mát ở chỗ các bờ-hồ sông, đồng, bờ bể, trên núi nếu các chỗ đó không có chỗ ngồi sạch-sẽ. Người đi câu, các anh em thể thao nhất là các Hướng-đạo-đoàn, các nhà họa-sĩ dùng nó tiện lắm vì mở ra nó là cái ghế ngồi gập lại sách tay coi rất lịch sự. Các nhà có ô-tô có thể dùng nó thay cho «Strapontin» vì nó gọn gàng hơn «Strapontin» nhiều. Nó dùng được nhiều việc như thế mà giá mỗi cái ghế có 1$10.

Còn một thứ giường nằm, gập được, có chỗ mắc màn nặng tất cả có 7 ki-lo. Lúc không muốn nằm, ngồi nữa mà muốn mang đi chỗ khác thì việc gập nó lại sách tay đi như sách va-li.

Những nhà ở thành phố không được rộng rãi lắm mỗi nhà nên có một cái giường gập ấy, để phòng lúc có khách ở xa tới ngủ đêm nhà mình. Các người phải đi ăn cơm tháng ở trọ một nơi nào nên có thứ giường ấy để tối giở ra ngủ, ngày gập lại bỏ hòm (giương) cất đi. Các nhà thổi cơm tháng cho học trò nên dùng thứ giường gập thì không phải thuê nhà rộng để bày những thứ giường cồng kềnh.

Giờ mực nầy mỗi nhà nên có một cái giường gấp để ngồi nằm ngoài biển, ngoài vườn, ngoài sân, trên núi, ngoài-biển. Giá mỗi cái là 6$00.

Có bán buôn bán lẻ tại hãng «LE PRATIC» 18 Rue de la Citadelle Hanoi.

N.B. Cần Đại-lý trong toàn hạt Namky

CÒN CHƠI!!!

Chơi đêm là vui nhất, nhưng lỡ vướng bịnh hoạn thì sự vui đổi lấy cái buồn ấy là lẽ tự nhiên, song buồn làm gì cho hao tâm tổn trí, chúng tôi xin giới thiệu một phương pháp bài trừ rất mau chóng nếu quí bạn rủi phải, không dụ dự, mau đến nhà Tổng-Đại-Lý-Phát-Hành các thứ thuốc trị bịnh Phong-tình và BỎ Á-Phiện của hai hiệu thuốc NAM-HƯNG và HỒNG-KHÊ ngoài Hànội.

Rất hay, hiệu nghiệm trước mắt khỏi sợ tiền mất tật còn, ấy là một phương cần kiệm trong buổi kinh tế. Nếu các bạn muốn mua thuốc cho trúng bịnh xin cứ biên thơ đính thêm 1 con cò timbre 0$05 hoặc đến tại nhà ĐỨC-THẮNG Nº 148-150 Bd Albert 1er DAKAO mà xin catalogue mục lục kể rõ nguyên do chứng bịnh và phương pháp điều trị mau chóng của Hồng-Khê và Nam-Hưng là hai hiệu thuốc có giá trị lớn lao ở ngoài Bắc.

Bán lẻ
Saigon: tại cô Nguyễn-thị-Kính
Cholon: — Phạm-văn-Thịnh, Rue des Marins
Tân-định: — Võ-Lợi nº 2[illegible]
[illegible] D.V.C.

HỌC CẦM BÁNH XE HƠI — Mau giỏi — Thi mau — Giá rẻ hơn các nơi

TRƯỜNG XE HƠI

95 bis, Đường LAGRANDIÈRE — SAIGON

TRỊNH-HƯNG-NGẪU
Chủ trường lãnh dạy

«TRƯỜNG CỦA TRỊNH-HƯNG-NGẪU TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT» LỜI KHAI CỦA ÔNG CHÁNH SỞ XÉT XE NƠI TOÀ.

HỌC TRÒ LỤC-TỈNH CÓ NƠI ĂN Ở TẠI TRƯỜNG

Các chứng Bịnh phong tình

ĐẠI-LÝ CÁC THỨ THUỐC CỦA HIỆU
Lê-huy-Phách
Danh tiếng nhứt HANOI chuyên trị các bịnh

Bịnh phong tình — Ho siễng
Giang-mai — Phỏng tích
Thiên trụy — Thuốc bỏ á-phiện

Các thứ thuốc kể trên uống rất mau khỏi, tuyệt nọc không hại sinh dục, không mệt nhọc, làm việc như thường

Trữ bán ở tiệm bán đồ đồng: DƯƠNG-VĂN-VY
109, Rue d'Espagne — SAIGON

MỸ-LỢI

Chuyên bán đồ cho trẻ em
48, Rue Vannier, 48
CHỢ CŨ — SAIGON

Mới lại rất nhiều kiểu nón, áo và vớ bằng laine để trẻ em bận lạnh và nón rơm.

Có bán các thứ chỉ laines hiệu Pingouin, Irretractil, Eolienne, The Big Sister, La Redoute, Rêve d'Ange, Câble Mérinos, Eva, Zephyr Le Tigre, Au Bonheur des yeux, Royalty, v. v...

Các thứ chỉ hiệu D. M. C. — Mền laine và coton. — Đồ dùng của hướng-đạo, và nhiều thứ hàng tạp-hóa khác.

MỚI LẠI
LAINE 2 FILS
ĐỦ MÀU
VÀ NHUNG THÊU
Bán sỉ và bán lẻ tại hiệu
MỸ-LỢI

Đỗ-như-Liên
91 rue d'Espagne 91
SAIGON

Làm biểu hiệu
Bảng vàng, bạc, thau
Trử bán, kim-tiền, kim-khánh, và đồ phụ tùng, huy-chương.

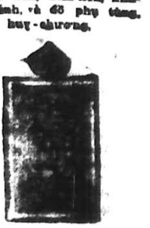

Savon Việt-nam
tốt hơn hết

LÃNH HẠNH-PHƯỚC
Nhứt hạng đủ bông

TUSSOR 1934
TƠ RÒNG

LỤA Nhứt hạng
LỤA LÈO

Nhà-Tơ-Lụa — 70 Rue Vannier, chợ cũ — SAIGON

MỘT CÁI NGÔI SAO TRONG LÀNG VỢT QUỐC-TẾ

Con cọp nhảy : Borotra

Chúa trên sân lọp ! Cọp nhãy ! Vua xứ Basques ! Hay thần yêu trên sân quần ! Đó là những tên riêng mà làng vợt quốc-tế đã tặng cho Borotra, tay ngự lâm quân của Pháp-quốc.

Tung hoành trên các sân quần hoàn vũ từ trước Cochet, mấy năm trường, danh bắt hư truyền, Borotra quã là một cây vợt cừ khôi, tay lương đồng can thành của nước Pháp. Chàng đã toàn thân danh hiến cho tổ-quốc; nhiều phen mòn gối đứt hơi để chống chỏi cùng muôn trùng sóng vỗ nam nhâu, bảo toàn lấy thể sắc cho lá cờ ba sắc, ghi tên khắc tuổi vào cuốn sổ vàng của làng vợt quốc tế. Chàng thật là một tấm gương chói lọi cho những danh thũ trên sân.

ĐIỆU CHƠI

Khác hẳn những tay vợt khác, Borotra có cái hân hạnh là mỗi lần ra sân được quần chúng hoan hô, thờ như con yêu của thần ái-tình. Chàng được như vậy là nhờ có cái óc thể tháo hơn người,điệu chơi vừa có vẽ mỹ quan vừa lòng lẩy, ăn to, xài lớn. Lại nữa trong các cuộc tranh đấu, bao giờ cũng tỏ ra là khí phách anh hùng, không thèm dùng đến diệu chơi ám muội hay lừa dối : cho nên địch thủ, sau trận giao tranh;dầu thua, dầu được, vẫn một lòng kính phục.

Vì việc làm ăn ràng buộc, (ta nên biết chàng thay mặt cho cả Âu-châu về distributeurs essence) nên chàng ít tập dượt lắm. Trước những kỳ phá-giãi, những trận giao chiến hùng vĩ, chàng chỉ luợt được độ năm bảy ngày là cùng.

Ở dưới sân không được chắc chắn; Borotra hễ giao banh, hay trả banh xong là cầm đầu chạy ào lên lưới ngay, vì chàng có ngón vô-lê tuyệt diệu giệt banh mau như chớp khiến địch thủ trở tay không kịp, mà chỉ dư thì giờ chui mắt coi xem trái banh đặt có đúng thế không.

Đến nổi lão tướng Tilden đã phải nói : « Trong điệu Tennis nếu cấm không cho chơi banh bổng (lob), thì không đánh lại Borotra được cả.

Cũng vì quá hấp tấp lên lưới mà kỳ phá giãi Davis năm 1931 chàng bị trọng tài phạt đạp mức (faute de pied) gắt quá nên bị rối trí lúc đầu đành ôm hận để thua luôn 2 trận đơn trước mặt hai nhà tuyển thủ của Anh-quốc : Austin và Perry.

LỊCH - SỬ

Ngó qua lịch-sữ của Borotra, thật quả là một trang vô - địch đáng làm thước ngọc khuôn vàng cho đoàn tuổi trẻ : Bossus, Merlin, Bernard.

Năm 1927 cùng Cochet, Lacoste, Brugnon, họp thành đoàn ngự-lâm-quân, vượt biển qua Mỹ-quốc đem cái giải sáng lạng Davis về, rồi từ đó cái công giữ giải nào phải là nhõ. Ta thấy chàng đã in tên trên tấm bảng vàng của Wimbledon, Paris. Davis, bại Lacoste, Cochet cũng có khi,chỉ ân hận lần nào gặp Big. Bill cũng phải thua siểng liển. Phải chăng điệu chơi của chàng kỵ với lối chơi của Tilden.

Như trên đả nói, kỳ phá giải Davis 1931, lở một lấm hai, Borotra đã để thua hai trận đơn.

Rồi đó dư luận đều cho là chàng hết thời rồi ; đến nổi có kẻ nói rằng chàng là một người mà một cẳng chôn dưới mồ(*l'homme qui a un pied sur la tombe*). Người ta đều cho là chàng già rồi, chẳng còn dũ sức lực để chống ngăn trong những trận mãnh liệt để kéo giải đến 5 sets. Không hiểu chàng giận dư luận quốc dân đã bạc đãi chàng, hay biết tự lượng sức mình nên thấy chàng tuyên bố rằng từ đó chàng không dự những cuộc chơi nữa, mà chỉ giữ sắc cờ cho Pháp quốc trong những trận đôi thôi. Ba mươi hai tuổi xuân đời với chàng không phải già gì, song ta nên biết rằng điệu chơi của chàng phí sức lắm. Cái tên « Cọp nhảy » cũng vì đó mà có. Trên sân, Borota chạy khắp chổ. Lên lưới sát quá mà bị lob, chàng chạy lộn ngược lại cho kịp thì giờ dập « Smatch de fond » chớ không thèm thối lui.

Một lần người ta thấy Borotra đở một trái smatch của bên địch tận ngoài biên, gần chổ công chúng ngồi coi, rồi chàng lại giết trái banh đó sau ngay ở lưới. Như vậy ta đủ lượng sức chạy của chàng ra sao. Lại nữa, trong khi đứng dưới mức đón banh, chàng không đứng yên bao giờ, hai cẳng luôn luôn nhãy như thỏ. Đến nỗi Chim của ta đả phải kêu rằng : « Đánh một hồi rồi không biết để banh chổ nào nữa, vì chổ nào cũng thấy Borotra cã. Điệu chơi như vậy, ta biểu chàng làm sao không mau mệt cho được, Người ta thấy, sau một trận

Hồng-Việt

(Coi qua trương tư)

TEN NIT

Cochet đi coi giải Davis

Mấy tháng nay. Henri Cochet từ khi đi qua hạng nhà nghề rồi thì đi theo Tilden với Vines đánh cũ các thành bên Mỹ quốc Mới về Pháp quốc hôm tháng rồi, Cochet lúc đi qua Londres coi cuộc tranh giãi Davis, Anh với Mỹ tranh nhau. Qua đến đó,Anh vô địch Pháp ghé lại hội quán All Enyland club mà xin giấy vô cửa coi Tổng cuộc Anh không cho nói rằng Cochet đã qua hạng nhà nghề rồi, bão phải mua giấy coi mà không được vô ngồi chổ để dành cho các tuyển thủ.

Cochet nhớ lại trong mấy năm trước minh qua dự Wimbledon là làm cho tiền ngàn bạc vạn vô trong quỹ của Tổng cuộc Anh. Đến hôm nay ghé qua xem mà lại bắt mua vé vô cữa thiệt là một việc bạc tình...

Còn Tilden thì mưa giấy vô như thường lại nói rằng.

— Mấy anh vô địch tới từ đi coi tôi đánh phải trã tiền thì-tự nhiên tôi đi coi họ đánh phải trã tiền lại chớ sao ?

Giải Davis phải giữ cho kỹ

Giải Davis đẹp lắm, ở phía trên bằng ngọc bởi vậy nên nước thắng phải giữ kỹ cang. Nó không những là món đồ quí về ãnh hưởng của nó mà quí về giá cao của nó. Rũi nó mất đi thì xãy ra biết bao nhiêu những chuyện phiền phức lôi thôi.

Khi Pháp còn giữ nó thì không dám để ở hội quán của Tổng cuộc sợ bị trộm phải đam gởi ở hội quán *Automobile Club de France* là chổ có người giữ gìn kỹ lưỡng hơn nhiều. Năm nay Anh quốc cũng sợ mất nên đem gởi nhà ngân hàng lúc nào có tranh giải mới đam ra.

Nói đến những cúp đòng hình bạc, thì nhớ đến cái cúp giải túc cầy Anh quốc cũng giá mất lắm. Năm hội Derby Connty thắng giải, người ta lại vào nhà hội ăn cắp mất. Đến bây giờ biệt tích. Cái « cúp » thưởng bây giờ đây là đặt làm giống in như vậy chừng vài chục năm nay.

Sân cỏ wimbledon trồng lại

Đến tháng Juin cho đến cúi tháng Juillet thì sân cõ Wimbledon năm nay lúc nào cũng có một cuộc tranh giải cả. Lúc tháng Juin thì tranh giải thường niên Wimbledon mà Perry mới vừa thắng rồi đó.

Xong lại đến mấy vòng loại giải Davis, đến trận Mỹ-Úc, sau khi anh dượt chơi với Nhựt, rồi thì đến Challenge Round giải Davis Anh thắng Mỹ 4-1 vừa rồi đó. Cái sân số một của Wimbledon cỏ hư hết vì bị đánh và dượt trên đó dữ quá.

Mới đây Tổng-cuộc xuất tiền trồng cỏ lại tữ tế, tổn trên 3000 đồng, mà chỉ có một cái sân. Ở Wimbledon có 13 sân tốt. Bên Mã lai đây hội Sêlangor Club trên Kuala Lumjour có 6 cái sân, săn sóc mổi năm phải dự bị một số tiền là một ngàn đô-la ở Tinh châu.

Những người có công trong hội thể dục Cầukè

Quận Cầukè cũng là một quận lớn trong tỉnh Cầntho, song nền thể - dục hãy còn suy kém hơn mấy quận khác Ấy không phải là thiếu tay ham mó thể thao, nhưng thật thì thiếu người tiếng dẫn.

Bởi thế cho nên ông Lê-thuần-Hòa tình nguyện dắc dẫn đoàn em vào làng thể thảo, chũ ý muốn cho thân thể chúng nó tráng kiện và tinh thần được nở nang.

Nên ông bàn tính với ông Bành-thiện-Lâu, Nguyễn-ngọc-Báu, Nguyễn - anh - Hảo, Hứa-phùng - Chấn, Huỳnh quế-Vinh, Lý-xuân-Thọ sang lập một cái hội đau cầu tại quận Cầukè, lấy tên là « Cầu-kè Sport » có quan Nguyên-soái Nam-kỳ phê chuẩn trong điều lệ lập hội để ngày 22 Janvier 1929 số 287.

Ấy cũng đáng gọi quí ông trên đây mà nhứt là ông Lê-thuần - Hòa và Bành-thiện-Lâu là thần hộ mạng cho đoàn em sau này.

Nhưng tiếc thay, cái nền tài-chánh của hội eo hẹp, và lại hội viên mang lấy chữ nghèo mắc lo làm ăn. thành thữ ra cái hội khôn, ai bồi đắp ghe phen tưởng chết mất. Đó cũng bởi người có [illegible] thì không có hằng tâm, còn người có hằng tâm thì không hằng sản. Cũng có khi quí ông đại thương - gia điền-chủ vì nghĩa mà giúp cho một ít số tiền, song bởi lữa muốn xe mà nước trong một gáo thì có thấm vào đâu. Vì vậy mà chiến tướng ngã lòng, tập dượt lôi thôi, không phấn đấu như hồi sơ khởi.

Đến sân ông Nguyễn - đăn - Quãng, lương y bổn - quốc đến cai quản nhà thương Cầukè, lãnh quyền Chánh Hội trưởng, ông Lý-văn-Tỷ Xã-trưởng lang Hòa An, lãnh quyền Phó Hội-trưởng thay thế cho ông Lê-thuần-Hòa, Bành - thiện Lâu, Nguyễn ngọc-Bau mắc việc xin thôi.

Hai ông trên đây hết lòng sốt sắng lo cho hội một cách vẽ vang, kêu ca khuyến khích, nên cái hội mới còn sống gượng đến ngày nay, rốt lại cũng vì nền tài chánh mà chán nãn. Mấy phen chết đi sống lại, tưởng cho cái hội Thể - dục Cầukè phải chịu hữu bóng vô hình.

Đến nay ông Lê - thuần - Hòa lãnh quyền Chánh Hội - trưởng hiệp cùng ông Phó Hội-trưởng Lý-văn-Tỷ quyết chí lo sắp đặt cái hội lại cho vẻ vang, vửng đat. bởi ông nghĩ nói thì dễ, mà làm

[illegible]i khó, ông không lẽ bỏ hoán mà để cho cái hội Thể-dục Cầukè phải chết yểu thì uổng công phu của ông trước kia sáng lập. Ông cậy ông Lý-văn-Tỷ hết sức kêu ca khuyến khich, nên mấy ông điền chủ và mấy nhà thương gia tư bổn đều lấy lòng háo nghĩa mà giúp cho hội một số tiền cũng khá to để sắm giày, y phục và có đủ thế lực cho hội đặng vững bền.

Chắc rằng : từ đây sắp đến cái hội thể dục Cầukè là cái hội sống sót mà có lẽ lại sống lâu, ấy cũng nhờ sức ông Lê thuần Hòa và Lý-văn-Tỷ cùng mấy nhà háo nghĩa hết lòng dậy che vun quén.

Nên tôi là hội - viên xin thay mặt cho anh em trong hội thể-dục Cầukè viết bài nầy cho quí ông biết rằng chúng tôi không bao giờ quên ơn quí ông là người có công trong hội được.

Hội - Viên

ÔNG-DƯ-KIẾT

Những tin tức xa gần trong tuần lễ vừa qua

Thứ hai 20 Aout.

Lội đua. — Cô Eunna Faber, người Áo xuống biển tại Cap Gris Nez bên Pháp hồi 12 giờ khuya lội qua biển Manche nhắm ngay Anh quốc mà lội riết. Tới Douvres hồi 2 giờ chiều. Tổng cọng là 14 giờ cả thảy. Phá kỷ lục của cô Gertrude Ederle song kỹ lục phe đàn ông Géo Michel còn giữ.

Xe máy. — Cuộc đua Paris-Limoges thì người Pháp là Lucien Weiss ăn hạng nhứt. Weiss ở hội C.S.I. và là một học trò của Henri Pélissier.

Ten-nit.— Trong trận chung kết giải đánh đơn đàn bà cuộc tranh vô địch Đức quốc thì là bà Sperling tức là cô Kravinkel thắng cô Cily Aussem 6/2 6/3 mau lắm.

— Trong cuộc tranh giãi đánh đơn đàn bà ở Forest Hill thì cô Cathalls (Anh) thua cô Lévy của Mỹ, cô Jacobs thắng cô Sharpe 6/4 6/1.

Xe máy.— Tranh vô địch hoàn cầu ở Leipzig thì người Hòa Lang là Bellenaers thắng giải nhứt trong hạng tài tữ.

Điền kinh.— Hội đại biểu phụ nữ của Nhựt gặp hội đại biểu phụ nữ Pologne thua vì chỉ được 37 điểm còn Pologne tới 62. Trong cuộc gặp gở nầy, cô Kwasneika phóng lao được 40 thước 50 kỷ lục về phe đàn bà.

Thứ ba 21 Août

Đua xe máy. — Đua trên piste sau xe máy dẩn kêu là demi-fond thì người Đức là **Metze là đoạt** được chức vô địch toàn-cầu năm nay thắng Paillard và Lacquehay người Pháp, chạy 100 cây số trong 1 giờ 27 phút 57 sao.

Điền kinh.— Hội đại-biểu phụ-nữ Pháp thua hội đại biểu phụ-nữ Ý 7 điểm (57-50).

Hai người Yougoslaves là Naranjich và Klent đã phá kỷ - lục hoàn cầu ném dỉa sắt.

Đua xe hơi.— Đua Grand Prix de Nice thì người Pháp là Achille Varzi ngồi xe Alfa Roméo thắng hạng nhứt. Etancelin ngồi xe Bugatti hạng nhì.

Đua lội.— Cuộc tranh vô-địch Âu-châu năm 1934 mấy người nầy thắng :

100 thước : Csik ; đàn bà : cô Den Ouden (Hòa Lang).

400 thước : Taris (Pháp), đàn bà : cô Mastenbrok.

1500 thước : Taris (Pháp), đàn bà : cô Mastenbrok.

Chơi banh dưới nước water polo thì Hongrie đoạt giải.

Thứ tư 22 Août.

Banh dài.—Tổng cuộc Nam-kỳ đưa thông tư cho các báo ở đây hay rằng hội A. S. Khmère đã rã rời và đã sữa chương trình cuộc tranh vô địch năm nay lại hết. Các báo lại có đăng thơ của bàn trị sự hội A. S. Khmère công kích một viên quan ba nọ ở Nam vang nói rằng tại người đó mà hội rã.

Thứ năm 23 Aout.

Đua xe máy.—Sau cuộc tranh vô địch toàn cầu demi fond rồi thì tại Berlin có bảy cuộc đua tái chiến. Người Đức là Metze cũng thắng nữa.

Thứ sáu 24 Aout

Ten-nít. — Cuộc tranh vô địch Mỹ quốc đánh đơn phe đàn bà còn bốn người là cô Sarah Palfrey, cô Jacobs, cô Andrus và cô Beccok.

André Merlin tuyển thủ giải Davis của Pháp bị nạn xe hơi nên hư chơn phải nằm nhà thương ít nữa là ba tháng. Nạn xe hơi nầy xảy ra trên con đường từ Deauville qua Houlgate.

Thứ bãy 25 Aout

Ten-nít. — Hôm nay là ngày đánh trận bán kết cuộc tranh vô địch Mỹ quốc cô Sarah Palfrey gặp cô Andrus và cô Jacobs gặp cô Peacok.

Đánh-vỏ. — Người ta rao trận Fernandez đánh với Al. Rivers tại Tỉnh Chợn tranh vô địch viễn đông hạng Welters.

Cuộc chơi ten-nít hồi xưa

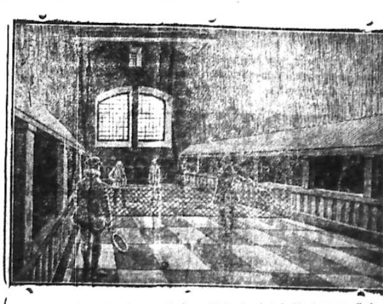

Vua nước Pháp hồi xưa thường đánh banh tại đền Louvre Cuộc chơi đó tiếng Pháp gọi JEU DE PAUME.

Hình trên đây là chỗ đánh banh của vua nước Pháp xây về năm 1530, rộng 12 thước và dài được 38 thước.

Trước ngày xãy ra cuộc chém giết Saint Barthelemy. ông Coligny khi ra khỏi chỗ nầy liền bị chúng bắn chết.

Nơi đây là chỗ ưa thích nhất của Vua Henri IV. Trọn ngày ông thường tới đây chơi ăn tiền.

Cuộc chơi nầy nước Anh dựa theo đó mà bày ra cách đánh ten-nít bây giờ đây.

Một bạn thân của làng thể dục Nam-kỳ

Nhớ lại cái tên Léon Scrépel năm trước, ông Đông - Viên đã khéo đem ra giới thiệu cùng anh em làng vận-động xứ Bắc. Một người đã có công cổ động cho sự thành lập Tổng-cuộc Bắc kỳ, một người đã từng giải nắng dầm mưa cầm lá cờ biên chạy « tút » cho anh em đầu thủ banh tròn miệng bao giờ cũng vẫn điểm nụ cười vui vẻ. Nói tóm lại một người đã gây mối cảm tình làm ra cuộc Pháp - Việt đề-huề trên bãi cỏ ở đất « ngàn năm văn vật, thì bữa hôm nay ở cái « thúng gạo miền nam » Đông-dương này tôi cũng xin phép một ông bạn để đem tên ra nói chuyện thể thao cùng anh em lục tỉnh.

Ông bạn nầy chẳng phải ai là xa lạ, tên tuổi tưởng đã ghi khắc vào trí óc anh em vận động xứ nầy như những chữ xâm vào cánh tay mấy anh « anh chị ».Trái lại với ông Scrépel xứ Bắc, ông bạn miền Nam này là một người da vàng mũi tẹt cũng như chúng ta là con cháu ngót bốn ngàn năm của Kinh Dương-Vương nước Việt. Ông bạn của tôi kể hôm nay là ông Trần văn Khá.

Ông bạn với tôi là người không quen biết mà tôi cũng chẳng biết ông sanh đẻ ngày nào ở tỉnh nào và nhà cửa ở đâu, chỉ biết ông là một người từ trong chánh-giới ở ghế hội-đồng cho đến cái « phô-tơi » số 1 ở trong Tổng cuộc Annam. Ông là một người có danh tiếng lớn, vô đâu cũng lọt, nói đâu từ người trên kẻ dưới cũng vui lòng để ông thoả ý muốn ; nhưng ông Trần tôi nói hôm nay là ông Trần trong làng thể tháo.

Ở Tổng cuộc Annam ông chiếm ngôi minh chũ mà cũng chính cái chỗ đó là chỗ ông đủ quyền thi thố xếp đặt. Có người đã nói : *« Ở Nam-kỳ bên sân cỏ chĩ có ông Trần-văn-Kha là khôn khéo ở bên sân « si măng » nhiều kế đa mưu có lão bầu Triệu-văn-Yên ... »*

Ông xuất thân chẳng phải là một danh thũ khoác áo ra sân. Ông được lòng tín nhiệm ở tài năng đáng là một người đứng đầu Cái lầu đài Tổng-cuộc Annam từ khi gầy dựng được mau lẹ có quy mô cho đến ngày nay tuy người tuy thưa vắn, cũng còn là miếng đất cho mấy trăm anh em hướng-đạo đủ làm chổ căng lều họp bạn đốt ngọn lửa thần chiếu rạng màu cờ tổ-quốc.

Mấy phen viễn du Tinh-Châu Vong-Các toàn binh Việt - Nam thất thế chẳng còn manh giáp. Thua là phần dĩ nhiên bởi chúng ta còn thấp kém, nhưng bước được một bước ra khỏi nhà chẳng phải là dễ. Hành lý cho đũ dùng binh lương không phải thiếu, trăm nỗi khó khăn vượt trùng dương qua đất người, nếu không phải là tay thông-soái tinh thông trù liệu, hoa tiêu cứng lái đưa đường, tất không làm nổi.

Cái công đó ông Trần-văn-Khá đã ghi thêm trong lịch sử vận động nước nhà.

Nhưng cái thể thăng bằng cán cân, nhiều người đã chống chất lỗi cho ông. Họ nói ông muốn làm thủ tướng độc tài nước Ý ở trong Tổng cuộc, nên khắp mặt chư hầu đều tứ tán kiếm nơi tụ hội. Vậy chính ra ông đạp đổ phá hoại cái cơ sở ở đường Mayer. Những lời thêu dệt ông lợi dụng thể dục để đem thân danh ông lên con đường chánh trị ; trong mấy năm trời sân banh tưởng đâu đó thành Nữu-ước, người ngựa như nước bể bờ, ông không tu sửa cho có vẽ mỹ quan trật tự để thua kém cái cổ của Sẹc-tây. Ấy là cái chứng chỉ ông không chịu quan tâm đến công việc thể thao. Nhưng tôi thì tôi không nghĩ thế, bởi cái tình thế ở đời, nếu ta không tính trước cho êm, hiệp lâu phải tan. tan lâu lại hiệp.

Ông Khá không nghỉ tới chữ ngờ, ông cương quyết thẳng tay làm việc, nên đến khi bụng người đã thấy thay đổi thời dầu ông có siết lại cái thắng, xe cũng đã quá trớn mất rồi, công việc ông làm được chút ít nhiều đành phải bỏ dở. Hai năm nay trường banh lặng lẽ như tha ma mộ địa, hồn sĩ tử mây mù bao phủ.

Trước mắt ông thường được thấy những cảnh hùng tráng uy nghi thượng võ nên tinh thần ông cũng khẳng khái tự cường. Bao lần Tổng Cuộc hiệp nhứt giây mời dơ tay phò tá, nhưng nỗi bỏ thân ngang dọc, hàng thấn mắt liếc ngó ngang, tưởng phận mình cũng chẳng ra sao, nên ông nhứt định riêng một giang san tha hồ vùng vẫy.

Hết trái banh da tròn ông lại làm bạn với đoàn thanh-niên nghĩa hiệp. Anh Trần-văn-Khân reo mầm cát hột, cái công tưới bón nếu không ở tay ông bạn Trần, chắc cũng đến tiêu mòn có tên không tuổi. Một khoảng thì giờ ngắn ngũi hoàn cõi trung châu sông cửu-long là cờ hướng đạo dậy khắp theo luồng gió phất phơ. Lần tiến lên đến đất nước biển - hồ, ảnh hưởng ấy ông Trần có thể tự hào là ta.

Nầy ông bạn, đừng lấy thế làm mãn nguyện. Đã nhận là một người bạn thân của thể dục tất còn nhiều duyên nợ. Cái động cơ thể dục vạn quốc đương quay cuồng bồng bột trong hoàn vũ, năm châu sáu giống đua nhau hò hét, ông bạn hãy ra tay săn áo quãng cáo cho giang san này một phen.

Từ nay đến năm 1938, cái thì giờ 4 năm tuy không đủ để luyện lấy tay quái kiệt xách đỉnh động bạt núi, nhưng cũng kịp cho những lực sĩ lấy thành tích khiêm nhường, đóng góp với người không đến nổi xa lắc. Cả quốc-dân từ nam chí bắc trên miếng đất chữ S nầy đả rỏ nổi bật tài của người làm không nên việc, chúng kể nói ra đem vô chê bai đã thứ làm cho ta lở một cơ hội trèo non vượt biển qua tới Ly kinh ngày tháng năm mới rồi :

Thần-Cung ngoại - Uyển, cái vườn tốt đẹp của Nhựt hoàng ông bạn hãy nhớ đến, rồi từ nay trên sân cỏ đường Mayer ông bạn cố ráng luyện lấy những bộ gió thiên lý, cánh tay ngàn cân. Riêng một khoa điền kinh ông bạn phen nay lưu luyến với cái lao, trái tạ, nào chạy, nào nhảy, môn vận động toàn thân thể tứ chi đã chiếm một ngôi trọng phần chánh trong võ trường.

Phải chăng sân cỏ nay mai sẽ là gian chợ, với khoa điền kinh, ông bạn của làng thể dục miền nam thữ tính coi.

KIM-LANG

Con cọp nhảy Borotra

(Tiếp theo trương ba)

huyêt-chiên 5 sets với Perry trong kỳ phá giải Davis 1931, khi vào đến bàn thoa bóp, cả hai đều te xiu, vì điều chơi hai bên đều lóng lay mãnh liệt như nhau.

Thua năm trước, qua năm sau 1932, gần đến ngày chót, vẫn chưa thấy chàng chịu lảnh cái trọng trách đánh đơn cho Pháp. Chỉ biết rằng chàng đã ngỏ lời cùng những phóng viên các nhà báo là chàng xin để nhường chân cho bọn trẻ, theo ý muốn của quần chúng. Rồi không hiểu sao, nhờ tài hùng biện của thủ-quân Lacoste, đến ngày phá giải, ta lại thầy chàng xách vợt tung hoành trên sân Rolland-Garros, hại Vines và Allison bảo lưu giải Davis cho xứ sở, gây một sự phi thường trong lịch-sữ ten-nit của hoàn-vũ. Phải chăng đó là nhờ con mắt tinh đời của Lacoste, biết rằng Pháp còn cần đến chàng trong những nước cờ túng. Thật vậy nếu không có chàng năm đó thì Coupe Davis không xong rồi, vì chắc ai cũng còn nhớ Cochet thua Vines mà thua cả trận đôi nữa.

Đến như trên sân lợp, tám năm trường đăng đẳng Borotra chưa chịu nhường ngôi bá chủ cho ai vẫn nghiễm nhiên là anh hùng bất địch. Mới đây chàng đã hạ Austin trong 1 trận 5 sets ở Londres để giữ chức vô-địch trên sân lợp 1 năm nữa.

Một đời hiển hách như vậy, sau khi đại thắng giải Davis năm ngoái, năm nay chàng nhứt định không chơi đơn nữa? Đến nay chàng chỉ còn ngồi giữ lại cuốn sổ vàng đắc chí. Chẳng muốn trái ý chàng mãi, Thủ-quân Lacoste đành phải để chàng đánh đôi với Brugnon. Ta nên biết rằng mùa vợt vừa qua, Borotra-Brugnon đã nghiểm nhiên là cặp gà vô địch thế giới, đem về cho Pháp mới vẻ vang, rửa hờn nhiều trận thua khác. Nếu không có cặp gà Borotra Brugnon giữ danh tiếng, thì mùa vợt mới rồi đối với Pháp quốc còn tẻ lạnh buồn rầu hơn nữa.

Thua Davis, nhiều người còn trách, và đổ lỗi tại chàng không chịu chơi đơn. Nhưng chàng công bố rằng như thế là cái đời quần vợt của chàng đối với nước Pháp cũng quá dư rồi. Thì ta cũng để chàng yên trí mà cùng Brugnon đánh đôi mới phải.

Sau khi Anh thắng giải, các nhà báo có đến phỏng vấn chàng, chàng nói: «*Chúng tôi đã hết sức chống ngăn, đã dùng hết tài lực. Ta nên hiểu ngầm chàng thắng trận giỏi, còn thua là tại Merlin và Cochet — nhưng các ông tính làm sao, đó là số phận đả định như vậy.*»

Một câu trả lời không phải lạ không có lý.

Người biết thì chỉ dùng Savon Việt-Nam

SAO CHỔI mọc!

Đèn cầy «Sao chổi»

Dùng đèn cầy «Sao chổi» mà thắp thì sáng hơn thứ nào hết thảy.

Dùng đèn cầy «Sao chổi» thì lợi và tốt hơn thứ nào hết thảy.

Dùng đèn cầy «Sao chổi» thì được rẻ hơn thứ nào hết thảy.

Trữ bán tại:

Antoine Nguyễn-văn-Bâu

Số 120, rue d'Espagne, — SAIGON

và các tiệm tạp hóa Annam

Một nhà thất-nghiệp 5 người được châu cấp hoàn-toàn

Tôi có được bức thơ của ông giáo ở tại châu-thành (Cần-thơ) ông trước kia làm giáo làng không cấp bằng. Buổi cho ông gặp thời thế đổi xây, người không cấp bằng, bị nhà nước xa thải. Lúc còn làm giáo viên, ông có giao-thiệp với tôi, và có nhờ tôi giúp ông. Đến khi thất-nghiệp ông hết sức buồn tưởng phải khốn cùng cho gia quyến của ông cả thảy là năm. Ông sống lây lất, từ buổi thất nghiệp đến nay chỉ có một nghề: ông chỉ treo trước cửa ông một tấm bản nhỏ đề TẠI ĐÂY CÓ BÁN:

Thuốc xổ hiệu Nhành mai (đệ nhứt hay) xổ đàm dọc giá mỗi gói 0$15.

Thuốc-Ban (chỉ-linh tán) trị bịnh ban, nóng lạnh cho trẻ con hay lắm giá 0$12.

Thuốc ho (Bác-Bửu) trị ho rất thần hiệu giá mỗi gói 0$10.

Thuốc dán (con rắn) trị ghẻ rất tài (và các bịnh ngoài da) giá mỗi hộp 0$12.

Thuốc đại-bổ (Tế thế-hoàn) giá mỗi ve 0$50 (vân vân)

Mỗi ngày ông bán được ít lắm là 5 gói thuốc xổ, 5 gói thuốc ban, ông lời được 0$50, đủ tiền nuôi cả gia quyến. Có ngày ông bán đến hai ba chục gói, lời trên vài đồng.

Vì lòng thành thật ông viết thơ mua thêm thuốc, và cám tạ ơn tôi, ông thuật cách sống thừa chỉ nhờ bán mấy món thuốc. Tôi đăng bài nầy là sự thật tôi vì danh giá mềni dầu lên ông. Vậy các nhà buôn, và quí ngày thất nghiệp, cũng nên làm như cách của ông mua thuốc về bán lại, được huê hồng nhiều. Xin do nơi Nguyễn-v-Lượng boite postale số 63 Saigon Khắp cả Đông-Pháp có trên 300 nhà đại lý rồi. Bổn hiệu còn nhiều món thuốc khác nữa hễ treo bản thì có người đến mua.

Vạn-An-Đường

Đại-Dược-Phòng

Đường Douaumont, số 38
Cầu-Mui — Cầu-ông-Lãnh

Bổn đường để đôi lời tạ ơn chư tôn bấy lâu có lòng giúp Bổn-đường trong trường thương mãi, tiêu thu các thứ thuốc cao-đơn, hoàn, tán và nhứt là hoàn thuốc ho sắc vàng của Bổn-đường.

Bổn đường thiết nghĩ mỗi việc chi đều có kẻ hoạch giả dối, mạo danh cả, nên Bổn đường muốn cho chư tôn khỏi lầm và những hiệu thuốc của Bổn đường khỏi phải danh bất hư truyền, Bổn đường xin chư tôn hãy nhìn kỹ cái hiệu của Bổn đường «ÔNG-VOI» có cầu chứng nơi tòa.

Nay Kính
HUYNH-THÀNH
Pharmacie Vạn-An-Đường

Bổ-phế chỉ khái thủy

Thuốc ho nước thần hiệu phảm mới ho hay là ho lâu, ho gió, ho rách cổ uống một chai thấy giảm.

THANH-ĐỘC BỔ TÀ HOÀN

Thuốc xổ độc bá chứng, uống hoàn thuốc nổ chuyên môn trị nóng nãi trong ruột, hoặc là sình bụng no hơi, ăn uống không tiêu trong mình nóng nải thì uống thuốc nầy sẽ khoẻ mạnh chẳng phải tầm thường xin thỉnh quí khách lưu ý. còn đủ thứ thuốc bào chế CAO-ĐƠN-HOÀN TÁN vân. vân.

Xin mời lục-châu quí khách đến tiệm tôi mua nhiều ít không luận bổn hiệu cám ơn.

Xin nhìn cho kỹ nhản CON ÔNG mới khỏi lầm thuốc giả.

Gia Bửu-Đường dược phòng
132 rue Cây Mai Cholon

Món tiền lời của Arsenal

Ai gặp lúc kinh tế khuẩn bách nầy lỗ đâu không biết chớ hội Arsenal lời luôn luôn. Mấy hội đá banh nhà nghề lớn bên Anh quốc họ lỗ lại ho xài lớn quá chừng không phải tiền vô cửa ít.

Năm nay Arsenal tính sổ sách cuối mùa rồi hết thì còn lời 23.018 livres nghĩa là 172 ngàn 635 đồng bạc của mình, một con số mơ màng.

Vậy mà chánh phủ còn giúp riêng cả mấy hội nhà nghề nữa.

Lớn tuổi không nghĩa gì

Có nhiều cầu tướng lớn tuổi mà vẫn còn đá hay như thường tóm hình như cái luật [illegible] ngang đầu với họ không có nghĩa lý gì cả. Trong trận chung kết tranh vô dịch nước Đức hội Schalke 04 đá với Nuremberg nếu cứ y theo những luật kỹ thuật thì người hay hơn hết trên sân hôm đó là hậu tập Popp của hội Schalke năm nay đã 41 tuổi. Trong một cuộc chơi thể thao cần phải có người còn nhỏ chạy bay, bên bỉ mà một ông «lão» lại đá hay hơn hết là một chuyện lạ. Còn một người khác nữa bên Đức là Jaeger, tiền đạo trung ương của hội đại biểu Đức trọng 17 năm trường.

Rohde, tiếp ứng trung-ương của xứ Danemark 37 tuổi còn đá trong hội đại biểu. Penn trong hội Fulham London bên Anh trong 20 giữ chỗ của mình mãi trong hội, và đá dữ các trận. Bác sĩ Van der Meulen, một tay thủ thành giỏi bên Âu-châu giữ cửa cho hội đại biểu Hòa Lang từ 16 năm nay mà Combi thủ thành của Y-đại-lợi cũng in như vậy.

Zamora năm nay 40 tuổi đầu mà còn giữ cửa cho Y-pha-nho kỳ tranh Coupe du Monde vừa rồi. Song cái kỷ lục nhứt trong hoàn cầu có lẽ là của Bill Meredith, tiền đạo của hội đại biểu xứ Galles, từ 18 đến 50 tuổi anh ta vẫn đá luôn luôn, không [illegible] Con trai [illegible] một [illegible].

Cái quần cụt với người Anh

Lâu nay sân Wimbledon có tiếng là cũ kỹ thứ nhứt. Vì chỗ đó thường thường có vua và Hoàng-hậu Marly tới xem nên các hội trường hay buộc tuyển thủ phải ăn mặt cho đúng cách. Đôi giày phải cho thiệt trắng: đến giây lưng buộc ngang cũng không cho có màu. Cô Suzanne Lenglen lúc trước là người ưa buộc khăn màu mà còn bị phải buộc khăn trắng trên đầu.

Đến sau nầy cuộc chơi tennis càng ngày càng thành một môn Thể thao cần người chơi phải phí sức nhiều chớ không phải một môn chơi phong lưu như trước. Anh vô địch Anh là Austin liền nhứt định đánh bận quần cụt đánh. Lần lần nhiều người bắt chước theo như Cochet, Merlin, Boussus, Quist, Menzel. Họ liền thấy cái quần cụt dễ dàng dễ đi hơn, dễ chạy, dễ nhảy. Đàn bà liền tiếp theo mà bận nó. Cô Helen Jacobs cự tuyệt lâu lắm mới được phép bận quần cụt đánh ở Wimbledon, Bây giờ đây thì ở đó hết cấm rồi.

Trong đám những người còn cự tuyệt với quần cụt thì nên kể Tilden, Crawford, Perry, Van Cramm, Hughes, Lott Stafen, Woods, Shields. Mấy người đó chẳng bao giờ chịu bận quần cụt.

Một cầu tướng giá mắt

Không chỉ những Allen là người của hội Astor Villa mới mua vừa rồi là giá mắt đâu. Còn một người khác nữa là Leach Newcastle United mới mua lại của lại của hội Sheffield Wednesday trả 685.000 quan tức là 68 ngàn 500 đồng của mình.

* * *

Bên Pháp bây giờ mắt hơn hết là Hiden. Mới đây hội Olympique Lillois mua tiền đạo trung ương [illegible] của hội Sète giá [illegible] song không bằng số tiền của hội Racing trả cho Wiener mà mua Hiden.

CHỐNG VỚI NẠN KINH TẾ

0$27 0$27

Sữa bò nhãn xanh bảo kiết và ngon nhứt.

Đấu giá được chịu cho nhà nước trong 1933, cho các đại học-đường, nhà thương con nít, nhà phước thiện. Các tiệm lớn toàn khắp Đông Dương đều có bán.

FRÉXOR

2 rue MAC-MAHON /43 Quai de BELGIQUE tél 233

Cần nên hỏi

KIM-ĐƠN-HOÀN: Thuốc bá chứng trị bịnh phong, hàn, thử, thấp, ho, cảm, trúng thực, sình bụng, no hơi, phát ách vân vân, bất kỳ bịnh chi dùng thuốc nầy cũng đặng hiệu nghiệm.

Giá mỗi gói 0$10

TIÊU-BAN-HOÀN: Thuốc trị đủ các chứng ban, cảm nóng con nít lừ-đừ biếng ăn không chơi, mau cho uống thuốc nầy trong vài ngày sẽ thấy hết bịnh.

Giá mỗi gói 0$10

ĐỊNH-CHÁNH-TÁN: Thuốc trị bịnh ỉa, mửa đau bụng giá mỗi ve 0$10.

Ba thứ thuốc gia truyền trên đây của thầy ba Lân ở Cholon mà ai ai cũng biết và công nhận là hiệu nghiệm, vậy xin chư tôn hãy dùng thử sẽ rõ, nhìn kỹ nhản.

«Ông Lân giáo tử»

HOÀI-NHƠN-ĐƯỜNG

386 Rue des Marins CHOLON

Có để bán: Saigon Nguyễn-thị-Kính. Tân-định Mỹ-Thái. Dakao Nouveauté Hiệp-Thân. Cholon Phạm-văn-Thình, Đỗ-phương-Quế Bd Tổng-đốc-Phương. Mytho Ích-thọ-Đường, Minh-đức-Đường, Nam-cường thơ-xã. Sadec Bá-tuế-Đường, Thái-nguyên-Đường. Cai-lậy Nhơn-hòa-Đường Ông-Văn, An-hòa-Đường và khắp nơi đâu đâu cũng có bán.

Thuốc mới phát minh chữa bịnh ho-lao (TUBERCULOSE PULMONAIRE) thiệt rất linh-nghiệm. Dùng hơi khói của thuốc mà trừ tuyệt vi trùng ho-lao (BACILLE DE KOCH).

HỮU ÍCH NÊN XEM CHO BIẾT

Giá mỗi hộp 1$50 song bán hạ giá 1$20 trong một tháng cho người có bịnh dùng thử đặng biết sức hay của thuốc xưa nay chưa có hiệu nào

SÁNH KỊP

GIẢM GIÁ ĐẾN 3 SEPT. MÀ THÔI

Mau gởi thơ mua tại Nhà-thuốc TRƯỜNG-XUÂN 77 đường Đại-ngãi Soctrang Bịnh ho-lao rất nguy hiểm và truyền nhiễm. Chớ nên trì huởn lâu ngày, thêm hại.

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE DE SAIGON

7, Rue René Héraud, Tândịnh

Bonne préparation de professionnels
Comptabilité — Commerce — Dactylo — Sténo — Banque
Anglais — Français Commercial

Professeurs

M. LÊ-VĂN-MẸO
Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine — Chef Comptable de la Sté Ame de Crédit — Expert-Comptable près les Tribunaux

M. BÙI-VĂN-QUAN
Diplômé des Ecoles Supérieures de Commerce de l'Indochine et de Lyon — Comptable of The Texas Company Ltd — Ingénieur — Tisseur.

M. LƯƠNG-VĂN-HẦU
Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine — Chef Comptable de la Pharmacie de l'Indochine — Expert-Comptable près les Tribunaux.

Demandez le prospectus au Directeur: Lương-văn-Hầu

PHẢI SĂN SÓC LUÔN LUÔN MỘT CÁI XE

Sự săn sóc một cái xe không phải tùy theo mùa tiết nó đi nhiều hay là ít, phải chăm nom nó cho điều độ và hoài hoài vậy nó có sức mà cầm giữ sự bền bỉ của nó luôn luôn.

René Charles FAROUX
Trong báo «L'AUTO»

HÃY HỎI GIÁ MƯỚN NƠI CHÚNG TÔI

Station - Service 30-bis, Boulevard Bonard SAIGON
Auto-Accessoires Maison DIDIER

RỬA XE — VÔ DẦU MỠ

THANH-TÂM NỮ-CÔNG-HỌC-ĐƯỜNG

Nos 227-229-231 Bd Galliéni — SAIGON (gần gare Louvain)

KÍNH QUÍ BÀ, QUÍ CÔ.

Lập thành nay đã hai năm, một cơ sở thiết dụng cho chị em ta bước vào con đường bất ỷ lại, có chức nghiệp ra giúp ích cho đời hầu làm cho vẻ vang gái nhà Nam-Việt. Tục ngữ có câu «Ruộng tư bề sao bằng nghề trong tay» Tục ngữ nầy ai cũng công nhận rằng «Phụ-nữ ta cần phải có chức nghiệp mới mong phấn đấu cùng thế cuộc khốn sống bóng chết nầy» Chị em học giúp cho Nữ-công Học-đường tất nhiên chị em nâng cao trình độ cho Phụ nữ. Học thành tài trường có tặng cho bằng cấp.

Các cô chuyên-môn dạy giúp cho trường Nữ-công.

1° Mlle Thanh-Tâm Dạy thêu máy Tây, máy Tàu ép bông nhung, thêu sao nhảy kim thời.
2° — Lê-Ngọc-Nương. Dạy thêu laine tay, laine máy, làm đồ bằng nút.
3° — Nguyễn-thanh Niên. Dạy thêu áo broder, may đồ đầm và thêu khăn đội.
4° — Nguyễn-thị Phán. Dạy may đồ y-phục Annam và [illegible] áo dài.
5° — Nguyễn-thị-Tú. Dạy may chemise và đồ pyjama.
6° Mlle Nguyễn-minh-Nguyệt. Dạy kết nón, làm mão mũng, may choàn tim ong.
7° — Chung-bạch-Mai. Dạy làm bánh mứt, nấu ăn Annam và dạy làm bông bằng sáp, bông giấy.
8° — Nguyễn-thị-Năm. Dạy nấu ăn Tây dạy đủ món bông du đủ dạy thụt bông đường rồng, phụng, công chim.
9° Mme Triệu-Tường. Dạy làm bon bon và đủ các thứ bánh Tây.
10° Mme Quán. Dạy nấu đồ ăn Tàu.
11° Mme Thành dạy thêu Bắc chỉ màu và chỉ trắng.

Học phí nhẹ mỗi tháng 5 đồng 1 người, ở trong 15 đồng. Thơ từ gởi cho cô Thanh-Tâm 227 Boulevard Galliéni (SAIGON). Trường chịu có lãnh may áo dài lót, chiết pyjama chemise, tính giá rẻ, có trữ bán đủ thứ chỉ thêu, có lãnh làm bánh [illegible]. Về khoa Pháp văn trường lãnh dạy từ lớp đồng ấu cho tới lớp thi sơ đẳng. Tiền học từ 1$ đến 4$ mỗi tháng. [illegible]

ÉCOLE COMMERCIALE THANH-TÂM

79-81-83 Rue Huỳnh-quan-Tiên — SAIGON

(GẦN GARE D'ARRAS)

DACTYLOGRAPHIE-STÉNOGRAPHIE COMPTABILITÉ-ANGLAIS FRANÇAIS-CANTONAIS

Thương-mãi Học-đường ra đời gặp phải nạn kinh-tế khuẩn bách, song trường vui lòng ra cốt ý rèn tập các bạn thanh-niên nam nữ học-sanh về khoa bút toán hầu sau có thể ra giúp ích cho đường thương mãi Việt Nam mau thạnh vượng.

Bởi vậy nên bổn trường chọn ròng các vị giáo sư có cấp bằng Thương-mãi [illegible] thân tại trường Đại-học Thương-mãi ở Paris đã giỏi học thuyết (la théorie) lại biết [illegible] thành (la pratique) dạy mới có thể mau thành đạt.

Học phí nhẹ, mỗi tháng 5 người 6p. ở trong 15p.

Học ba tháng thành tài trường có thi cho bằng cấp, rồi rồi trường cho học lại khỏi trả tiền, [illegible] [illegible] ra chứng lấy sự học thì có chỗ làm cho cha mẹ vui lòng bằng. Học được nhiều khoa trong một tháng, trường bớt lại cho 10%. Thơ từ gởi cho Directeur Ecole Commerciale Thanh-Tâm đường Huỳnh-quang-Tiên Saigon.

EDITION D'OUVRAGES SUR LES SCIENCES PSYCHIQUES

Siêu-thần-học-viện
44, Rue Vassoigne 44,
(Cochinchine) TÂN-ĐỊNH — SAIGON

MỤC-ĐÍCH LÀ PHÁ TAN SỰ MÊ TÍN VÀ D-ĐOAN VÉN MÀNG CHƠN - LÝ

Chuyên dạy và khảo cứu các khoa thần-học.
Xuất-bản sách Ma-thuật và thôi miên-học.
Trữ bán nhẫn Vạn-Lực Thôi-miên.
Ai muốn hỏi điều gì về thần-học, viện vui lòng giản-giải cho được rỏ ràng. (Đính có trả lời)

MỚI NĂM 1934 MỘT LẦN...
nên viết thơ mà lấy CATALOGUE 1934 mau mau kẻo hết!!!

43 RUE DES PIPES ~ HANOI
PHONG-TAI

NHÀ THUỐC LỚN NHỨT VÀ CÓ DANH HƠN HẾT CỦA NGƯỜI ANNAM

14 năm — **VỎ-ĐÌNH-DẦN** — danh tiếng
ĐẠI - DƯỢC - PHÒNG
(Sáng lập năm 1921)
228 Rue des Marins — Cholon
Tiệm nghánh : 118 Rue d'Espagne — SAIGON

ĐAU NHỨT TRONG GÂN KHÓ NGỦ

Chúng tôi có chế một thứ thuốc lạ nhứt khắp nước Nam chưa có ai biết chế. Ấy là thuốc KIM-TINH ĐƠN. Sự hiệu-nghiệm trăm người không sai một.

Trị về bịnh thần-kinh như các chứng vui buồn, hờn giận không chừng, sợ sệt khóc cười vô lối. Những người hay đau nhức trong gân lúc trở thời-tiết, khó ngủ yên hoặc đang ngủ hay giựt tay chơn dùng thuốc nầy hay lắm — Thuốc trị tuyệt bịnh nhứt đầu đông đau lưng rung tay.

Những người tối ngày làm lụng mệt nhọc, khi nằm xuống thì đau rêm tứ chi, hoặc vì lo rầu phiền muộn, óc bất suy nghĩ mải, nên không ngủ được, dùng một ve thuốc nầy thấy hiệu nghiệm liền.

Thuốc không có vị độc, không làm say, làm ghiền. Uống thuốc rồi đi ngủ, sáng thức dậy thấy khỏe khoắn tinh-thần tươi tỉnh.

Những người có tật kinh đùng KIM-TINH-ĐƠN liên tiếp 1 tháng hết kinh.

Giá 1 hộp 10 ve 2p. 40 — 1 ve 0p25

ĐÀN ÔNG HẾT KHÍ LỰC, ĐAU LƯNG

Muốn cho có thứ thuốc uống vào thì được sanh tinh, bổ huyết, cường lực, tráng dương, phải dùng nhiều dược liệu mua ở ngoại-quốc giá mắc như vàng và có dủ khí cụ tinh xảo mới chế được. Nội xứ Đông dương chỉ có nhà thuốc chúng tôi chế được thứ thuốc hay ấy, để hiệu là ĐỆ-NHỨT TỰ-LAI-TINH.— Mấy người xanh xao bạt nhược mỏi gối đau lưng, vì bởi sắc dục quá độ tinh huyết khô kiệt, vì bởi di tinh, mộng tinh lâu ngày, mạnh rồi mà thiếu dưỡng, dùng vài hộp thì sức lực thấy mau phục hồi.

Thuốc thật mạnh, đại bổ khí huyết, cường kiện sức lực. Người thường dùng nó thấy hăng hái vui vẻ, hoạt động hùng hào.

Người tu hành và ở góa chớ nên dùng.

Giá 1 hộp kiến 6 hoàn......1$50.

ĐÀN BÀ HƯ HUYẾT, ÂM SUY, BẠCH ĐÁI

Thuốc PHỤ-NỮ-KIM PHỤNG-HOÀN của chúng tôi trị về bịnh đàn bà thật hay. Bấy lâu ai ai cũng đều nghe tiếng.

Đàn bà đường kinh trồi sục, bạch đái, bạch dâm, đau bụng có cục tử-cung hàng lạnh, khó bề thọ thai, hoặc đậu thai rồi hay làm tiểu sản, các chứng khác vì bởi huyết xấu sanh ra, dùng thuốc nầy thật hay. Người có thai dùng dưỡng thai rất quí.

Giá 1 hộp 6 hoàn..... 1p.00

XIN LƯU Ý.— Các thứ thuốc của chúng tôi đều có bán ở các cửa hàng Annam và Khách trên 500 chỗ.

Mua từ 1p. sẽ có cho thêm 1 hộp 2 viên CỬU LONG-HOÀN đáng 1$10 đặng dùng thử. Thuốc CỬU-LONG HOÀN là thuốc Đại Bổ có danh lâu nay, ai ai cũng đều nghe tiếng.

Giá lúa và tin tàu

Giá lúa tại Cholon

NGÀY 27 AOUT 1934

LÚA

(Mỗi tạ 68 kkilos)

Gocong	1.82	Omon	1.74
Bentre-Bairi	1.82	Cairang	1.74
Bentre	1.78	Tho Not	1.74
Mytho Tânan	1.78	Longxuyên	1.74
Cai Lay	1.75	Châudoc Blanc	1.60
Cai Be	1.75	— Rouge	1.35
Vinhlong	1.75	Tânchau	1.35
Bakê	1.75	Sadec-Blanc	1.58
Can Chong	1.75	— Rouge	1.35
Cang Long	1.75	**CAOMÊN**	
Travinh	1.75		
Baixau	1.78	Battambang	1.72
Baclièu	1.78	Banam	1.70
Rachgia	1.80	Soairiêng	
Phuoc-Long	1.80	Lua do	1.35

GẠO

(Moi tạ 60 kilos)

Gạo N· 1	25·/.	2.80
Gạo N· 2	40·/.	2.70
Tấm 1-2		2.05
Tấm 3-4		1.90
Cám trắng		1.15
Cám lức		0.40
Bao lúa ve		13.00
Bao gạo		20.50

TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Cap Varella	31 Août
André Lebon	3 Sept

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Ango	3 Aout
Claude Chappe	1er Sept
Compiègne	3 Sept

Ở Tàu về

Athos	31 Août

Singapore về

G.G. Van Vollenhoven	28 Août

TÀU ĐI

Qua Pháp

Ango	6 Sept
Athos II	2 Sept
Compiègne	6 Sept

Ra Bắc và Trung-kỳ

Claude Chappe	4 Sept

Qua Tàu

André Lebon	5 Sept

Qua Singapore

GG Merlin	27 Aout

CÔNG · TY
Forvil và Docteur Pierre
Đủ thứ dầu thơm
— : Phấn : —
Savon rửa mặt
Nước súc miệng
Savon đánh răng
KHẮP CÁC NƠI ĐỀU CÓ BÁN LẺ
Đại-lý độc quyền
INDOCHINE IMPORT. C. HUCHET
40-46 Rue Pellerin -:- SAIGON

PHỤ-NỮ VIỆT-NAM
NÊN CHÚ Ý

Bịnh Bạch huyết là một bịnh rất hiểm nghèo cho phe phụ nữ hơn hết; nếu không sớm trị hay là dùng thuốc không nhằm phải đau tử cung; phát sanh ghê gớm, chẳng biết bao nhiêu người đã thiệt mạng, là tại kinh ngu[illegible] không đều, tử cung hư hàng hư nhiệt, cùng hơi độc máu xấu nhiểm [illegible] hay là sanh đẻ nhiều lần trắc trở nảo động tử cung. Đau trằng [illegible] dưới, [illegible] ang hai bên hông, đau thắc ngan lưng, bạch huyết ra [illegible] đỏ, ho[illegible] ng, hoặc [illegible] đục, đường tiểu không thông, đường đại uất bón. [illegible] dùng thuốc Điều kinh Bạch đái hiệu Ông Tiên, khỏi cần bơm rửa mà cũng bịnh dứt tuyệt. Đang có thai cùng có tháng mà huyết bạch ra dầm dề dùng thuốc nầy càng hiệu nghiệm. Mỗi gói chỉ có 0$30, nửa lố 1$50, một lố 3$00. Không biết bao nhiêu thơ khen tặng từ dân đến quan, đã ấn hành kiết chứng trên mặt báo nầy, nhưng sự hay dở quý bà quý cô có dùng mới biết chắc.

Các tỉnh trong Nam-kỳ, Trung-kỳ, Cao-miên và Lào, nơi nào có treo bản ÔNG-TIÊN thì có bán.

MUA SỈ DO :

Nhà thuốc ÔNG-TIÊN Annam dược-phòng
84-66 rue P.Blanchy prolongée Phu-nhuân-Saigon

NÊN NHỚ : người bịnh đau bạch-đái-hạ tại gốc bịnh phong tình của đàn-ông sang qua, phải dùng thuốc Sưu-độc ÔNG - TIÊN đặng giải hết nọc ra, sau dùng thuốc nầy mới hiệu-nghiệm.

MUỐN ĐƯỢC NHIỀU NGƯỜI BIẾT TIỆM HÌNH MỚI
INNOVAT PHOTO
155, 157 Rue Catinat SAIGON
(Kế nhà hát Tây)

Chúng tôi đặt giá đặc biệt từ ngày hôm nay cho đến 31 Août 1934 :

Hình chụp bán-thân kiểu kim - thời « ĐẦU LỚN » rửa ra đủ các màu theo hoá học Panchromogène, cở Cartes Postales, sáu tấm

2$00

Quí ông, quí bà nên đến chụp thử mới biết rỏ cách sắp đặt của hiệu chúng tôi mỗi mỗi đều có ý muốn cho hình chụp được về mỹ thuật.

Quản-lý chuyên môn, 30 năm kinh nghiệm đứng chụp sẽ vừa lòng quí khách. Có để hình kiểu trước cửa tiệm.

Cigarettes « COFAT »
20 điếu thuốc

MỘT GÓI 0$05

Quí vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đổi mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT ».
Hay là đem những chỗ kể sau đây :

Ở CHOLON
TIỆM — TRINH-LE-SANH — 350 rue des Marins.

Ở SAIGON
TIỆM — TRI[illegible]-THANH — 6, [illegible]iral Courbet (Chợ-mới)

TRỊ BỐN THỨ LẠU
BÁ PHÁT BÁ TRÚNG
Là thuốc trị bịnh Phong-tình

BỎ Á-PHIỆN

Của hiệu TIỂU-THẦN-TIÊN. Ở Tonkin gởi lại bào chế chẳng dùng cốt Á-phiện. Cách bỏ giảm đả mất mà lại bổ đàn cho lảo nhược bực nào, trăm ngàn người cũng không sai một, làm việc khoẻ mạnh vui vẻ như thường, chẳng sợ sanh ra chứng bịnh gì hết, đi đường dùng trừ hút rất tiện.

Một ve 100 hoàn giá 1p.60
Ve nhỏ 50 hoàn giá 0p 85

Hút ít 2 cùng 3 ve đủ bỏ, ai mua dùng không công hiệu xin trả tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại gare Catinat, rue Mayer 128 Tândinh, Bd de la Somme 86, Amiral Courbet 48 và rue Vannier 74 Saigon, năm tiệm đều có danh tiếng xưa nay. đồng có bán thuốc hiệu Tiểu-Thần Tiên ai mua cũng phải ngừa giả mạo.

Còn bịnh dương mai cùng đau lậu, ai bịnh nặng nhẹ bực nào uống trong ngoài 2p.00 tuyệt nọc. Đường sanh - dục càng thêm sung túc. Dương-mai 1 ve giá 1p. uống 7 ngày đau lậu 1 ve 0p.50 uống 2 ngày. lậu gì cũng phải tuyệt nọc. Thuốc gởi lãnh hóa giao ngân, thơ và mandat gởi cho M. Lê văn Anh Commerçant Boulevard Albert 1er Số 140 DAKAO SAIGON

Ecole "Guillerault"
85 rue Frère GUILLERAULT — SAIGON

Cours spéciaux pour Européens, Français d'Indochine, et Naturalisés français.

Préparation des enfants aux Lycée et Ecoles primaires supérieures françaises de garçons et de jeunes filles.

La langue française y est rigoureusement employée.

Demandez notre prospectus.

TRẦN-DƯỠNG-DI-ĐƯỜNG
SÂM-NHUNG ĐIỀU KINH
CHỈ BẠCH ĐÁI HOÀN
Nhản hiệu « SONG-PHỤNG »

Thuốc thánh trị bị đường kinh và chứng bịnh đái lâu ngày. Thuốc nầy chủ trị những bịnh đau máu, kinh không đều và chứng bạch đái hạ lâu ngày không hết đến nồi nước da vàng, mình vóc ốm, muốn làm bịnh lao nếu uống thuốc nầy cho thường chẳng bao lâu thấy nó công hiệu lạ lùng trở nên tinh thần khoẻ khoắn, ngon ngủ tự nhiên tật bịnh phải hết. Ấy là một phương thuốc vương đạo trừ tật mà lại bổ nữa. Tánh thuốc rất hạp với khí hậu các xứ nóng, đả ngoài 30 năm nổi danh tiếng khắp Nam-kỳ Lục-tỉnh đả có mua dùng phần nhiều trị bịnh rất công hiệu.

Mỗi ve giá là 1$20

Y-học-sĩ : TRẦN-KIÊM giám chế
Tiệm tại đường Paris số 28 Cholon

Những món thuốc hườn tán hiệu « SONG-PHỤNG » của bổn đường kể từ ngày [illegible] trở đi đều nhứt định bán hạ giá 20 phần trăm (Rabais de 20 [illegible])

Docteur TRẦN-VĂN-ĐỐC
CHUYÊN TRỊ BỊNH CON NÍT
86 rue AVIATEUR GARROS và 81 rue TABERT
— *Giây thép nói : 616* —

Thuốc điếu hiệu TAM KỲ

Thuốc hút không khó cổ, mùi thơm giá thật rẻ
Cie INDOCHINOISE DES TABAC
17 Bd Kitchener SAIGON

TIỂU-THUYẾT của ĐUỐC-NHÀ-NAM — Nº 34

CHƯƠNG THỨ NHÌ

IV

Thưa bác, có chuyện chi vậy bác.

Dì tằng hắng, nói :

— Có thầy hội đồng Hoạch bên Giồng luông lập một cái nhà máy xay gạo hai năm nay, tao cũng có hùn trồng. Mới đây thầy bị việc nhà không coi nhà máy cho xiết, nhà máy thì vốn liếng cũng trông. Thầy gởi thơ bảo tao kiếm một người quản lý đáng tin cậy biết chữ quốc ngữ giỏi, làm sổ sách cho rành và lanh lợi giỏi dâng, để coi nhà máy, mỗi tháng thầy cho lương bổng hẳn hòi. Người ta lại còn hứa : nếu quản lý biết lo tròn phận sự và biết làm lợi cho nhà máy, thì ngày sau cũng được hưởng một phần lời. Nhà máy đó huê lợi không vừa gì, tao biết... Tao nghe nói con hai thấy em nó đi chơi hoài không có bề làm ăn, nó buồn, và tao nghỉ đó cũng là dịp may cho thằng ba, nên tao qua hỏi thằng ba coi nó liệu có làm quản lý cho nhà máy được hay không...

Thu Tuyền ngồi lóng tai nghe bác nói, coi bộ cô suy nghĩ lắm., Quyền ngồi nhịp đùi, dường như không nghe. Chừng Dì dứt lời, cậu ta nói :

— Cám ơn bác có lòng tưởng đến cháu. Nhưng mà đói no gì tôi cũng muốn ở đây, chớ không chịu lìa xứ sở.

Phạm-văn Dì chẩu mày, nói :

— Giồng luông qua đây có xa xắc gì mà nói là lìa xứ sở. Song, quyền của mầy chịu hay không ao ép cháu sao đặng. Chỗ có lợi cho mầy chớ nào phải có ích gì cho tao, mầy chê đi thì uổng lắm. Tao không biểu mầy tính toán, lo làm ăn ngày sau thế nào, nhưng tao biết chị em bây ở nhà đây cũng không no nang gì. Và lại dịp may như dịp nầy, ít gặp lắm... Ý của thằng ba vậy còn con hai liệu sao ?

Thu Tuyền nhe bác hỏi mình thì day mặt về phía Dì ngồi, chậm rải đáp :

— Thưa bác, chuyện của thằng ba, nó liệu sao tự ý nó, cho cháu có biết nói sao đâu.

Dì nháy mắt một cái, ngó Quyền nói :

— Được. Vậy cũng tốt. Đó bác chị mầy cho mầy trọn quyền đó, thì mầy càng phải lo lấn ngày sau mầy lầm đa, nghe hôn. Con cháu tao nói phải nghe.. . phải biết...

Tấn Quyền cười, mà rằng :

— Bác nói bác không ép tôi mà mỗi cái, bác buộc tôi phải nầy, phải nọ...

— Để tao nói chỗ lợi hại cho mà nghe... Chị em bây chẳng là chủ một phần gia tài của ông nội bây để lại. Bây đừng tưởng bây giờ mỗi năm có 500 giạ lúa. 50 đồng bạc rồi ngày sau được hưởng gia tài, mà không lo mần mụng, sanh lợi gì hết. Bây phải biết tao đây, được hưởng huê-lợi phần gia tài của bây đến mãng đời và giữ phần hương hỏa, tao cũng phải có phận sự riêng của tao. Từ ngày ông nội bây mãng phần đến giờ, cái nhà thờ sao thì để vậy, ngói đổ, vách mục, kèo xiêu, mà chưa sửa-sang, tu-tạo lại được chút nào. Tuy heo lời di chúc của ông nội bây, thì tao phải tạm lảnh phần hương hỏa đó, chớ theo phép thì phần ấy về bây. Vậy thì cái nhà thờ có hư, bây phải lo lấy. Nhưng mà tao không phải như người ta đi xeo nại con cháu từ chút, tao nỡ nào đi nạnh bây hay sao. Ngặc có một điều là tao không có tiền dư, nên tao tin cậy bây phụ giúp tao mớ thâm...

Tấn Quyền cười lạt, nói :

— Bác dọn ngỏ sao chớ t...

— Thiệt chớ giã ngộ làm sao Vậy chớ thằng thầy luông nào trên Bếntre bày mưu, xúi giục bày chuyện nầy chuyện nọ đó, thầy không cắt nghĩa rành cho bây hiểu sao : Theo phép, phàm những công chuyện sửa san nhà cửa tu bổi sản nghiệp thì về chủ gia tài lo, chớ có phải kẻ hưởng huê lợi lo đâu. Nếu tao dư dả, thì tao làm lấy chớ tao không nạnh bây làm chi ? Bây giờ, nếu bây muốn phụ giúp tao, bây có tiền hay không hè ? Chắc là không. Vậy thì tao phải làm đơn đến Tòa, một là xin lấy phần lúa và tiền dang cấp cho bây đó, đặng chi dùng trong việc sửa san tu tạo : hai là xin bán đi một phần đất của bây đặng lấy tiền, cũng dùng về việc ấy. Tao chắc bây nghỉ, thà làm gì làm, chớ đến nỗi gì phải bán ruộng đất, phải hôn ?... Vậy thì liệu lấy.

Tấn Quyền cứ ngồi nhịp đùi, mấy ngón tay gỏ trên ván lụp-cụp, mắt ngó ra cửa, cười chúm chím.

Chừng Dì dứt lời, cậu day qua hỏi Dì :

— Bác nói rồi chưa ? Giờ tới phiên tôi phải hôn ? Hồi nãy, bác nói phần việc sửa sang, tu tạo nhà thờ cùng sản nghiệp, về phần của tôi lo, nghĩa là về chị em tôi bởi vì « theo luật » thì phần hương hỏa về con nhỏ hưởng phải hôn ?

Còn nưa

đi Pháp, dọc đường gặp sóng to gió tiết ít hạp với người mình mặt dầu, nhưng nhờ dầu THIÊN-HOÀ là món thuốc hay, đã nhiều phen giúp đỡ.

Năm Phi

Có bán khắp mọi nơi

Dầu-Thiên-Hoà

của nhà thuốc THIÊN-HOA-DƯƠNG
208, rue des Marins - CHOLON

Hãy hút thuốc điếu

«ĐẠI-NAM»

Ngon hơn hết

COTAB

DISTRIBUTEUR

Cung tụng lương-y

Nhơn vì tôi mắc phải bịnh trĩ gần một năm, mỗi lần đi song máu mũ ra nhiều lấy làm bực bội, khó chịu may nhờ bạn điểm chỉ ông thầy **Ngô-kiến Thanh** ở Cholon, tôi mau mau đến đó cho ông coi mạch và điều trị, chẳng đầy mười ngày thì lành bịnh, cách ông trị theo tân-thời, êm ái, ai ai bên Trung-Quốc và xứ Việt-Nam cũng đều nghe tiếng ông lâu rồi. Chẳng biết lấy chi đền đáp ơn ông, nên tôi đăng báo đặng như ai rủi làm bịnh như tôi xin tìm đến ông **Ngô-kiến-Thanh** ở Cholon Rue des landes. Ruelle 26 - Compartiment N° 1, thì ông trị mau lành bịnh ngay.

Trần-hữu-Diềm
Instituteur Omôn (Cantho)

Cái áo thầy tu

Ba ông lục Cao-mên bị bắt về tội ăn cướp

Sở mật-thám Cao-mên mới bắt được ba ông lục về tội ăn cướp, vì ba vị nầy giúp cho bọn cướp ở Biên-Hòa đánh giựt người ta.

Hình như khám xét nhà, thì tìm được 9 cây súng.

Sau khi ba lão nầy bị bắt, thì các vị thầy tu khác nhóm công đồng đặng xét, và nhứt định đuổi ba lão ấy ra ngoài vòng. Thế là mặc áo thầy tu cho dễ bề cướp giựt chăng?

MUỐN SANG

Vì 2 tiệm coi không xiết nên muốn sang lại một tiệm ở đường Espagne số 175-177 hiện thời có 27 người ăn pension cơm Annam, mỗi người 14p.00 mỗi tháng và có bán đủ thức ăn uống hằng ngày được nhiều người hoan nghinh chỗ thị tứ và có tên tuổi 12 năm rồi xa gần đều biết.

Xin do nơi NGUYỄN-VĂN-ĐẮC,
76, Bd. Bonnard -:- SAIGON.

Đoàn-hướng-đạo Nhựt tới Saigon

(Tiếp theo trương nhứt)

Xong xuôi hướng đạo Nhựt hát một bản chào mừng quan Thống đốc, rồi cùng nhập tiệc rất vui vẻ.

M. Ba Thi chủ nhà hình *Modern-Photo* có lấy nhiều bức ảnh trong buổi hội hiệp nầy. Tiệc mãn hồi 6 giờ rưỡi.

Đi rước Đoàn hướng đạo Nhựt dưới Tàu.

Sáng chúa nhựt đúng bảy giờ nơi cầu tàu sở Nhà rồng, đoàn hướng đạo Tây Nam và ông Trần văn Khá xuống tàu rước Hướng-đạo-đoàn Nhựt.

Đến đài kỷ niệm Tây Nam

Đúng 7 giờ rưỡi sáng, ba đoàn hướng-đạo Tây Nam Nhựt ngồi trên hai chiếc xe ca - nhông chở lính của nhà nước chạy tới đài kỷ niệm chiến sĩ Pháp ở sau nhà thờ Đức-chúa Bà. Đến đây làm lễ chiêm bái và đặt vòng hoa xong thì thẳng lại đài kỷ-niệm chiến-sĩ Annam ở vườn Bách-Thú. Ở đây có 5 phái-viên của hội cựu chiến sĩ Annam trong đó có ông Nguyễn-tấn-Thạnh hội trưởng thứ nhứt tiếp rước.

Cũng như ở đài kỷ niệm Pháp sau khi đặt vòng hoa và Đại-tá Nguyễn đạo Thái cùng các quan võ tất cả người trong đoàn Hướng đạo cúi đầu vòng bái xong thì lên xe tốc thẳng lên Thủ-đức tại vườn ông Denis Lê-phát-An, ở Thủ-đức.

Lên Thủ-đức

Nội sân đánh banh của ông Lê-phát-An đã có sẵn một đoàn « sói con » chực tiếp rước Đoàn Hướng-đạo dưới Saigon lên.

Biểu diễn và cùng nhau hát xong hai đứa em đoàn sói con có tặng cho đoàn hướng đạo Nhựt hai giỏ trái cây.

Thế rồi cùng nhau lên xe đi suối Trị-an chơi, kỳ nầy nhằm mùa mưa nước đổ mạnh làm nên không ai dám tắm. Đoàn hướng đạo lìa nước mới hiệp nhau ca hát một hồi rồi mới cùng nhau ăn bánh mì và đồ nguội có chở đem theo. Ông chủ nhà hàng ở Trị-an là một người Pháp vui lòng cho mượn muỗng nĩa và chỗ ăn tại nhà hàng ông. Một cái cử chỉ đáng khen.

Ăn xong đã gần ba giờ chiều mới trở về Saigon.

Tại nhà hội Annam

Chiều chúa nhựt đúng 5 giờ quan lãnh sự Nhựt và các quan dưới tàu *Wanimaru* tới nhà hội S. A. M. I. P. I. C. trước.

Quí ông Bùi-quang-Chiêu, Ng.-khắc-Nương, Trần-văn-Khá tiếp rước.

Lối ngoài 6 giờ đoàn Hướng đạo Nhựt mới tới. Cùng nhau cho nhà chụp hình Modern-Photo lấy một bức ảnh xong rồi mới nhập tiệc trà.

Ông Trần-văn-Khá có kỷ-niệm cho Đại tá Nguyễn-đạo Thái một lá cờ của Hướng-đạo đoàn Việt Nam Đại-tá tiếp lấy và trân trọng tỏ lời cảm ơn. Ông Kobayoshi dịch lại bằng tiếng Pháp Tổng đoàn trưởng là ông Trần-văn-Khá có đọc diễn-văn bằng tiếng Annam đại khái để ca-tụng chí mạo hiểm của Hướng đạo đoàn của Nhựt và mong sao tình thân ái đã từ đây gắn chặc giữa hai giống Việt-Phù. Ông Khác đem việc người Nhựt trong đó có em vua Chiêu Hòa Thiên hoàng tiễn biệt đoàn hướng đạo Nhựt một cách sốt sắn mà so sánh với lòng lãnh-đạm của người mình đối với đoàn Hướng đạo Việt-nam v.v...

Ông Phan bá Lân dịch lời ông Khác ra bằng Pháp rồi ông Kabayashi dịch lời ông Lân lại bằng tiếng Nhựt.

Ai nấy đều vỗ tay hoan-nghinh cùng nhau ăn bánh uống nước xong, tất cả anh em Hướng đạo có mặt đây đều nắm tay nhau hát một bản rất vui rồi mới giải tán. Lúc đó hơn bảy giờ.

Mục đích đoàn hướng đạo Nhựt là do nhà nước phái đi du-lịch các bến Nam-dương.

Với một chiếc thuyền nhỏ xíu mà họ cả gan lướt sóng nơi đại hải trường gian nghĩ có đáng khâm phục lòng can-đảm của họ chăng?

Đoàn ấy ở đây tới 30 Aout rồi mới sang Bangkok.

Phòng Canh-nông làm việc

(Tiếp theo trương nhứt)

Ông Dân. — Theo nghị định ngày 13 octobre 1930, thì cách sắp hạng ruộng như thế là bất công.

« Mỗi khi chủ tỉnh đi xét và sắp hạng ruộng thì chủ điền được quyền cử người thay mặt cho mình để dự vào ban nầy. Nhưng hễ nông dân cử người nào, mà chủ tỉnh không bằng lòng thì cũng không kêu nài sao được. Như tôi đây nông dân làng tôi cử tôi ra, chủ tỉnh không chịu, vì tôi có ký giấy phản đối nha bang và thường hay binh vực nông dân ở đó... (?)

« Xin giờ hãy sắp hạng ruộng lại và giảm thuế tùy theo giá lúa bây giờ. Còn ban ủy-viên sắp hạng ruộng, thì cử người nào khác hơn là chủ tỉnh.

Ông Bình. — Chắc sắp hạng ruộng lại khó lắm vì bây giờ kinh tế nguy nan, e cho người ta làm khó lòng hơn. Bây giờ nên xin giảm thuế trước đã.

Ông Tố. — Công việc nầy tưởng phòng Canh-nông nên do theo hội-đồng quản hạt mới được.

(Bàn xét tới đây là khoản 11 trong chương trình nghị-sự, còn tới 13 khoản nữa mới giứt thế mà các ông nghị tây nam lần lượt đứng dậy ra về. Ông Dược, phó nghị-trưởng cũng đã rút đi một lượt với ông Mariani. Giờ còn có 8 ông thôi, bên tây thì còn MM. Chêne, Neumann, Haasz và Phạm công-Bình, bên Nam thì còn MM. Dân, Hòa, Tố và Bình)

BẮT RƯỢU LẬU

Xét tới khoản thuế thương-chánh, ông Hòa đứng lên kêu nài về cách bắt rượu lậu của tạo-cáo ở thôn quê.

Ông Hòa đọc tờ thỉnh-nguyện, kể khoản 94 trong nghị-định ra ngày 18 Octobre được mang-lịnh 7 Mars 1922 chuẩn-y, và cho rằng bất-công, ông nói rằng khoản đó chỉ làm khó cho chủ điền-thổ hoặc làm khó cho người mướn ruộng đất thôi. Nếu gặp kẻ nào lạ, hoặc thù hềm đem giấu đồ tang trong đất ruộng, thì bị tội. Ông Hòa lại kêu vụ của M. Ruffier là sở thương-chánh làm khó dộ no. để làm bang, và nói rằng tự-do cá-nhơn với điền-sản của nghiệp-chủ không có ai bảo-hộ. Vậy xin nhà nước lo bảo-hộ điền-chủ, là hạng đóng thuế nhiều hơn hết.

Đoạn ông xin hủy khoản 94 đi.

Tới đây là 7 giờ rưỡi tối rồi, nầy giờ ông nghị Phạm-công-Bình hết ngồi bên phía Hội-đồng Tây, thì chạy qua phía hội-đồng Nam. Lăn xăn một mình, rồi lại hỏi ông Neumann lấy quyển điều lệ của phòng canh-nông. Coi đã rồi hỏi còn có bao nhiêu người đây, không đủ số làm việc còn gì chánh thức? Đoạn đọc điều lệ ra, không ngờ trật đường rầy. Ông Chêne mới nói: Trong điều lệ nói khi nào khởi nhóm không đủ số kia, cho đâu nầy hồi nhóm đủ người mà.

Ông Dân mới hỏi như mấy ông nghị rút đi lần đó, sẽ được lãnh tiền sở-phí không? Chêne bảo không lý bây giờ làm gắt tới việc đó. Thế là êm việc ông Bình nãn-chí rồi, hội đồng cứ xét cho hết các khoản mới giải-tán.

Tôi sẽ có bài luận sau nói về nhuyện nầy. Tôi Phiên nhóm đầu, phòng canh nông làm việc tận-tình như thế ấy, đáng khen và mong sau nầy được như vậy nữa, mới là hữu-ích cho nông-dân.

C. T. T.

Đá banh

Chiều chúa nhựt 2 Septembre 1934, tại sân banh Cercle Tây tục kêu là sân banh Vườn Bô rô sẽ có một trận đá banh vô cùng kịch liệt

Hội « **POLICE SPORTS** » (Namvang) đấu với

Hội « **NGÔI SAO GIADINH** »

Nghe nói hai hội còn được điều đình với nhau coi phải đá một giờ rưỡi đồng hồ hay là 60 phút mà thôi.

Theo ý chúng tôi thì hội « **NGÔI SAO GIADINH** » nên nài đá một giờ rưỡi đặng cho quen đặng có đi Hongkong, chớ chúng tôi nghe nói chắc ở các match Ngoại Quốc match nào cũng đá 90 phút hết.

Một đám người yêu
Ngôi sao Giadinh

Cáo phó

Thân mẫu chúng tôi từ trần hồi ngày rằm tháng bảy (24 Aout).

Trong gia-quyến định ngày 21 Annam tháng nầy nhằm 31 Aout 1934 vào 6 giờ ban mai sẽ làm lễ cất tang.

Vậy xin cho quí ông quí bà cô bác và anh em quen biết hay.

Lời cáo phó nầy thế cho thơ báo tang.

Nay kính
Nguyễn-ngọc Cương
chủ gánh hát Phước-Cương
Trần-hữu-Tương
chủ gánh Vĩnh-hưng-Lan

Thuốc bổ

ĐỨC-TRỌNG

ngăn ngừa những sự mơ mộng tinh-mộng và trừ tuyệt bịnh

DI-TINH

hết đau lưng

MỖI VE ..... 1$00

Nhà thuốc ĐỨC-TRỌNG ANNAM số 353, đường Cây-Mai gần Đồn Cây-Mai Cholon.

Đề bán Nguyễn-thị-Kinh, Saigon: Văn-võ-Văn Bentre Travinh: Nghĩa-Trọng. Canth: Nguyễn-thành Liêu, Vinhlong: Nguyễn thị-Linh Sadec: Đồng-thị - Đồng Long - Nguyên; Lý-công-Quận, Soctrang; Được Yên, Baclieu: Nam-Cương, Mỹtho: Nguyễn-hữu-Út, Dépôt Pharmacie Normale; Tây ninh; Huỳnh Trí, Nam-Vian Minh-Nguyệt, Phan-thiết; Hiệu Thuận Quang, Trà-ôn, Hiệu Phụng-Hoàng, Lộc-ninh; Tiệm hớt tóc Trương-văn-Thái Gia-định; Trần-thị Hươu Cap St. Jacques.

Tại Làm Sao Nhà Thuốc Võ-Đình-Dần Không Đăng Tên Đại-lý Lên Báo?

Có nhiều người muốn mua thuốc hiệu VÕ-ĐÌNH-DẦN viết thơ lại hỏi như câu trên đó.

Tới nay nhà thuốc Võ Đình-Dần Cholon trả lời rằng, sự đăng tên Đại-lý khắp Đông-dương đông quá và mỗi ngày đều có tăng thêm lên đôi ba người luôn luôn.

Nên đăng hết lên thì chỗ lâu cho đủ mà lại có sự bất tiện là mỗi ngày thợ nhà in phải tháo khuôn ra thêm Đại lý mới hoài hoài. Không thế thì tự người ta trách.

Vậy nên chỉ rao một câu là: CÓ TRÊN 500 ĐẠI-LÝ Ở KHẮP NƠI HAY LÀ BẤT KỲ TIỆM ANNAM VÀ KHÁCH NÀO CŨNG CÓ TRỮ.

Trả lời như thế tưởng cũng phải, và lại xưa nay có nhà thuốc nào lớn hay là hãng buôn nào lớn mà dám đăng tất người Đại-lý của mình lên báo đâu.

VIỆT-NAM NGÂN-HÀNG

CÔNG-TY HỮU HẠN VỐN 250.000 ĐỒNG BẠC
Sáng lập năm 1927
Hội-quán: *54-56, đường Pellerin,* Saigon
R. C. Saigon N° 61

Dây thép: CREDITANA-SAIGON

Dây thép nói: SAIGON 748

— Công-ty nhận tiền **TIẾT-KIỆM** của bá tánh, tiền gởi sanh lời 4 ly mỗi năm, sáu tháng tính một lần và nhập vô vốn mà sanh lời nữa. Tiền nầy muốn rút ra chừng nào cũng được.

— Công-ty cho vay thế chưng vé Quốc-trái Đông-Pháp, vé Quốc-trái Crédit National và những vé phiếu nào mà Chánh-phủ Pháp hay là Đông-Pháp phát hành hay là chịu bảo chứng. (*Về công chuyện khác, xin hỏi thăm bổn Hội*).

Bổn Hội có mua bên Pháp hộp Tiết-kiệm tốt đẹp bằng sắt mạ kền, để cho bá tánh mượn dùng. Xin quí vị hãy đến Hội quán hay là viết thơ mà hỏi cách thức mượn hộp Tiết-Kiệm ấy.

Tôn chỉ của bổn Hội: Làm vẻ vang cho xứ sở mình

BÀN TRỊ-SỰ DANH-DỰ VÀ CỐ-VẤN:

Chánh hội trưởng: Mr HUỲNH ĐÌNH KHIÊM, (nay ngài đã từ lộc).

Phó hội trưởng: Mr TRẦN TRINH TRẠCH, O. ✻ *Hội-đồng Hội-nghị-tư, Nghiệp-chủ, Bacliêu.*

(được bầu cử chiếu theo điều 24 trong Điều lệ)

Hội viên: Dr BIAILLE DE LANGIBAUDIERE, *Xã-tây, Saigon.*
» Mr LÊ PHÁT AN Denis, *Nghiệp-chủ, Thuduc.*
» Mr LƯU VĂN LANG, ✻, *Quan Kỹ-sư, Saigon.*
» Dr NGUYỄN VĂN THINH, *Saigon.*
» Dr TRẦN VĂN ĐÔN, *Saigon.*
» Mr TRỊNH ĐÌNH THẢO, *Trạng-sư, Saigon.*
» Mr NGUYỄN THANH LIÊM, *Saigon.*

BÀN TRỊ-SỰ VÀ QUẢN-LÝ:

Chánh hội trưởng: Mr TRƯƠNG TẤN VỊ, ✻, *Đốc-phủ-sứ Hàm, Châuđốc.*

Phó hội trưởng: Dr TRẦN NHƯ LÂN, *Hội-đồng quản-hạt, Saigon.*

Quản lý hành sự: Mr NGUYỄN TẤN VĂN, *nghiệp-chủ, Saigon.*

Hội viên: Mr BÙI QUANG CHIÊU, *Lương-Y bổn-quốc, Cholon.*
» Mr NGUYỄN HỮU ĐỎ, *nghiệp-chủ, Gòcông.*
» Mr NGUYỄN VĂN LIÊM, *Bào-chế-sư, Saigon.*
» Mr J. B. NGUYỄN TRUNG VINH, *nghiệp-chủ, Saigon.*
» Mr THÁI VĂN LÂN Alexis, *Kỹ-sư, Saigon.*

Pháp đình tổng-lý: Mr Paul LÊ VĂN GỒNG.

ÔNG BÁC SĨ

Jean de GRAINVILLE

tốt-nghiệp trường đại học Y khoa ở Ba-Lê, cựu Y-sĩ ở các nhà thương của hội Bảo-an xã-hội ở Ba-Lê (*ligue de Preservation sociale Paris*) trân trọng cho công-chúng hay rằng kể từ ngày **1er Septembre** sẽ mở phòng khám bịnh ở đường **Paul Blanchy số 195**

SĨ NÔNG CÔNG THƯƠNG
LAO TÂM LAO LỰC

Làm việc bằng trí não, làm việc bằng sức lực, ngồi nhiều mỏi nhiều đi nhiều lao tâm lao lực hao tổn tinh thần thành ra tỳ yếu trái tim yếu rang tức nơi ngực bồi hộp trong ngực làm như tuồng sợ ai, trái tim nhảy mạnh ăn không tiêu hóa, ngủ không được, trong mình bần thần mệt nhọc, xây xẩm mày mặt, khí huyết chạy không đều tay chơn nhứt mỏi hãy uống:

HI-DI-TINH-THẦN HOÀN
(*Mỗi hộp 5 hoàn: 0$80, uống 5 đêm*)

là thuốc bổ trái tim an thần tên riêng là thuốc ngủ, sẽ thấy trong mình mạnh khoẻ, ăn ngủ nhiều, tinh thần tỉnh táo, cường tráng khoẻ văn làm việc tối ngày không mệt mỏi.

Có bán: Saigon HUỲNH - LONG, NGUYỄN THỊ KÍNH và các nhà bán thuốc khắp nơi.

VÕ-VĂN-VÂN DƯỢC PHÒNG.
Chủ-nhơn: Y-khoa học-sĩ Võ-văn-Vân bào chế (Thudâumột).

Institution CHẤN-THANH
1 à 15 entrée 54 Marchaise
44 à 72 rue Marchaise } SAIGON

Institution Nam-Hung
2 grandes villas
17 compartiments } Bd Delanoue—CANTHO
BOITE POSTALE 48, TÉL. 53 CANTHO

Ecole primaire CHẤN-VIỆT
4-5-6 rue Jean Eudel-KHÁNH-HỘI

REVUE CHẤN-THANH
Organe d'enseignement de perfectionnement en langue française paraissant le 1er et le 15 de chaque mois.
Direction — Administration: 54 Marchaise SAIGON
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE: PHAN-BA-LAM
DIPLÔMÉ DE L'ECOLE SUPÉRIEURE DE PÉDAGOGIE
ANCIEN PROFESSEUR AU COLLÈGE DE CANTHO

IMP. THANH-MẬU 5-7 rue de Reims Saigon

Le Gérant NGUYỄN-VĂN-SÂM